

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 21—Vol. LVIII.

Friday, 27th May, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

Gujarati In Devanagari Script

(“Indian Opinion” India Service)

AHMEDABAD —The Gujarat Government has ordered the use of Gujarati in Devanagari script in all communications and correspondence issuing from the Secretariat to the divisional offices, it is learnt from official sources.

Typewriters in Devanagari script will be supplied to all offices in due course and the existing Gujarati typewriters will be replaced gradually, it was stated.

An official explained that the object behind this step, probably the first of its kind in the country, was to popularise the use of Devanagari script as that would promote the development of the national language.

INDIAN ENVOY TO USA SAYS THIS IS

THE DECADE OF AFRICAN FREEDOM

IN an address delivered to the Convocation of the University of Nebraska, Mr M. C. Chagla, the Indian Ambassador to the United States said: “The whole continent of Africa is awake and resurgent. The unfortunate people of that continent have been kept down too long. I think this decade which has just started will be known in history as the decade of African freedom. It is very necessary in my opinion that people in this country should fully realise what is happening in the other continent. The forces of freedom are on the march. They are looking for allies and I hope and trust that they will be able to count on this country as one of their strongest allies.”

THE Indian Ambassador referred to what was happening in some other part of the world where the Government itself has adopted as its most important policy, apartheid, which meant segregation of one section of the community from the other and looking upon one section of the people as inferior.

Referring to the government of India Mr Chagla said that he had no doubt that the United States was vitally interested in seeing that democracy succeeded in India. “The area of free world will be considerably reduced and the ranks of freedom will be considerably thinned if India were to be compelled to adopt a totalitarian philosophy,” he said in an address delivered at the University of Nebraska Convocation.

Mr Chagla continued, “It is therefore vital not only for India, not only for the United States, but for the cause of freedom and democracy that our two countries should stand side by side helping each other and fighting the battle of humanity which is the same battle as the battle against poverty.”

Mr. Chagla also stated that

(Continued in next column)

Mrs. Gandhi Begins Fast

IN order to express her sympathy with the detainees and their dependents and to lodge a protest against the Union Day celebrations Mrs. Sushila Gandhi began a five-day fast yesterday evening (Thursday, May 26, 1960). Mrs. Gandhi, the daughter-in-law of Mahatma Gandhi, had a meal at 5 o'clock yesterday. She will break her fast on Tuesday evening, May 31st. Mrs. Gandhi will fast at Phoenix Settlement. It is expected that others will join her at different stages.

Prayers will be held daily in the Sarvodaya Building on the Phoenix Settlement.

(Continued from previous column)

India believed in the philosophy of democracy as opposed to that which preached that a poor under-developed country could not achieve economic progress without regimentation of the whole population.

NEW WIDE BOYCOTT PLANNED IN AFRICA

COMMON action to boycott South African goods in British African territories is being actively discussed by African political leaders, reports Ian Colvin from Nairobi to the *London Daily Telegraph* (25th April).

An emissary from Ghana has discussed the project both in Kenya and in Tanganyika. The plan is that the boycott would include Kenya, Uganda, Tanganyika, Nigeria, Ghana, Sierra Leone, Nyasaland and perhaps Northern Rhodesia.

Mr Colvin was able to interview Mr Nana Mahomo, Pan-Africanist Congress Executive Member for Information and Propaganda, on his way through Nairobi with Mr. Peter Molots from Dar es Salaam to Ghana. They were travelling on certificates of Commonwealth citizenship issued by the Ghana government, which enable exiled South Africans and others to travel freely inside the Commonwealth without passports.

Mr. Mahomo told Mr Colvin: “Our Pan-Africanist movement works for a non racial society, whereas Chief Lutbuli's African

National Congress worked for a multi racial society. We do not recognize differences of race. We work for a state in which everyone qualifies, colour irrelevant.”

“The African National Congress would have been satisfied with a few African representatives in Parliament for a start. The Pan Africanists are out to smash not only apartheid but White domination. Under our programme three million Whites would become a permanent minority to 12 million Bantu and Coloured.”

Fountain Of Wisdom

*Give us grace and strength
to forbear and to persevere
Give us courage and gaiety
and the quiet mind.*

—Robert Louis Stevenson.

Preserve Heritage Of Gandhi And Tagore

(“Indian Opinion” India Service)

BOMBAY—The Chief Minister of Maharashtra, Mr Y B Chavan, said in Bombay that it was the duty of the people to preserve the heritage bequeathed by India's greatest sons of the century, Mahatma Gandhi and Gurudev Rabindranath Tagore.

Mr Chavan was speaking as the chief guest of the concluding function of the three-day Tagore birthday celebration programme.

The Chief Minister said that Bengal and Maharashtra had a striking identity of approach and feelings. Close association of the two linguistic groups was century old. The writings of almost all social reformers of Bengal had been translated into Marathi and the names of Tagore, Bipin chandra Pal, Aurobindo Ghosh were as much household ones in Maharashtra as those of Tilak, Gokhale and Ranade.

Indian Opinion

FRIDAY, 27TH MAY, 1960

Aid For Dependents

THE problem which requires immediate attention by the Indian people is the plight of the dependents of those who have been detained under the Emergency Regulations. At the time that the Emergency Regulations were imposed upon the country there was a great deal of uncertainty, a great deal of doubt and a great deal of fear about the course which events and Government policy would follow. In addition no one knew who exactly was detained and what the implications of each detention were. A short while later a regular fund to assist dependents of detainees was established and it became possible for overt action to be taken. Unfortunately, this problem does not appear to have received the fullest publicity nor the support that it should have got from all the people. It is not unreasonable to believe that not much help will come from white sources, particularly in this instance. The African people themselves cannot do much. The Indian is, therefore, once more called upon to help. He has done much for himself. He has, in fact, been compelled by the official attitude of the State to attend to his own educational and social needs. These facts are part of the recorded history of the Indian people of this country. No one can deny them. Now another call is being made upon them.

Many people who have on other occasions been generous with their donations are somewhat hesitant to come forward with the help they can provide. They are afraid of indirect consequences which might follow if the Government were to know that they sympathise with those who have been incarcerated on the grounds that they constitute a threat to the safety and the well being of the State. As businessmen, as people who want to make money and live a comfortable life theirs is, from their point of view, by no means an unreasonable attitude. Unfortunately they are at the best only temporising for permits and a few licenses. In the long run they will have less and less in the way of permits and licenses.

Now is the time for all Indian people—from the businessman, through the teachers to the professionals and the ordinary working man to come forward generously with contributions to the fund designed to assist those who, through no fault of their own, are left without their breadwinners and providers. Should we fail now we shall, in the years to come, merit the odium of our descendants. It is not possible for all of us to take part in politics and to come to the help of our people in direct ways but every one of us can make indirect contribution. The present situation at least allows us an opportunity to save our consciences. We trust, therefore, that the most charitable and generous donations will be made to the Detainees' Dependents Fund. On the other hand the public which makes the contribution would, itself like

(Continued on next page)

GANDHIJI ON FASTS AND PRAYER

While appealing to people to fast and pray during the National Week, Gandhiji wrote the following—in "Young India" on March 24, 1920]

THIS is a hoary institution. A genuine fast cleanses body, mind and soul. It crucifies the flesh and to that extent sets the soul free. A sincere prayer can work wonders. It is an intense longing of the soul for its even greater purity. Purity thus gained when it is utilized for a noble purpose becomes a prayer. The mundane use of the Gayatri, its repetition for healing the sick, illustrates the meaning we have given to prayer. When the same Gayatri japa is performed with a humble and concentrated mind in an intelligent manner in times of national difficulties and calamities, it becomes a most potent instrument for warding off danger. There can be no greater mistake than to suppose that the recitation of the Gayatri, the namas or the Christian prayer are superstitions fit to be practised by the ignorant and the credulous. Fasting and prayer therefore are a most powerful process of purification and that which purifies necessarily enables us the better to do our

duty and to attain our goal. If therefore fasting and prayer seem at times not to answer, it is not because there is nothing in them but because the right spirit is not behind them.

A man who fasts and gambles away the whole of the day, as do so many on Janmashtami day, naturally, not only obtains no result from the fast in the shape of greater purity but such a dissolute fast leaves him on the contrary degraded. A fast to be true must be accompanied by a readiness to receive pure thoughts and determination to resist all Satan's temptations. Similarly a prayer to be true has to be intelligible and definite. One has to identify oneself with it. Counting beads with the name of Allah on one's lips whilst the mind wanders in all directions is worse than useless. We therefore hope that the coming week of dedication to national fasting and prayer will become a universal reality and not merely a formal observation.

FASTING UNTO DEATH

[With reference to a letter from C. F. Andrews expressing moral repulsion amongst Christians in England against 'fasting unto death,' Gandhiji writes:]

ALTHOUGH the Sanatanists swear at me for the fast and Hindu co-workers may deplore it, they know that fasting is an integral part of even the present day Hinduism. They cannot long expect to be horrified at it. Hindu religious literature is replete with instances of fasting, and thousands of Hindus fast even today on the slightest pretext. It is the one thing that does the least harm. There is no doubt that, like everything that is good, fasts are abused. That is inevitable. One cannot forbear to do good, because sometimes evil is done under its cover.

My real difficulty is with my Christian Protestant friends, of whom I have so many and whose friendship I value beyond measure. Let me confess to them that, though from my very first contact with them I have known their dislike for fasts, I have never been able to understand it.

Mortification of the flesh has been held all the world over as a condition of spiritual progress. There is no prayer without fasting, taking in its widest sense. A complete fast is a complete and literal denial of self. It is the truest prayer. "Take my life and let it be always, only, all for Thee" is not, should not be, a mere lip or figurative expression. It has to be a wreckless and joyous giving without the least reservation. Abstinence from food and even water is but the mere beginning, the least part of the surrender.

Whilst I was putting together my thoughts for this article, a pamphlet written by Christians came into my hands wherein was a chapter on the necessity of example rather than precept. In this occurs a quotation from the 3rd Chapter of Jonah. The prophet had foretold that Nineveh,

(Continued on page 169)

Conditions In India Will Help Family Planning

THE Indian Commissioner General for Economic Affairs, Mr. B. K. Nehru, speaking at the annual meeting of Planned Parenthood Association of Columbia (Washington), recently, outlined the steps already under way in India to control birth rate.

"The objective in general terms is to cut the present birth rate of forty, per thousand, by a half in 25 years," he said. He continued, "the pace at which the family planning programme should be stepped up and the particular emphasis that should be devoted to different aspects of the programme are matters that are receiving a great deal of attention in India at present. How far all these efforts will bear fruit remains to be seen. But I think there are certain elements which give reason to hope that given the necessary education and advice, family planning programme will progress at a great speed. The basic advantage in the Indian situation is that there is no religious taboo against birth control."

Mr. Nehru stated that while India had to continue and intensify her efforts to increase the productive potential of its economy, these efforts would bear fruit faster in terms of improving the conditions of her people if the steady decline in death rates was also matched by a corresponding decline in birth rates.

Mr. Nehru added, "Conditions in India are receptive to the spread of family planning and I venture to think that once the initial phase of research, exploration, propaganda, establishment of a network of clinics and the training of personnel to staff these clinics is over, family planning in India would spread even faster than it has done in other countries in the past. There is hardly any parallel to the economic challenge in India today and I have every hope that in the field of population planning, the response of the Indian people to this challenge will also be unparallelled."

MANY QUIT HOMES IN BIJAPUR

HUNDREDS of families have been leaving their homes in the drought-affected areas of Bijapur district in search of drinking water.

Wells have dried up in many places and even big rivers are drying up fast. Mudhol, which has a large tank and a river flowing nearby, is experiencing such an acute shortage of drinking water that several families are reported to be leaving the town

Tax Clearance Explanation By India

NEW DELHI—For the benefit of travellers to India, the Government of India has issued the following clarification in respect of people who are exempted from the production of Income Tax Clearance Certificates at the time of leaving India:

"Passengers in transit holding transit visa or bona fide overseas tourists holding tourist visa or persons holding courtesy visa (Gratis visa) or nationals of Commonwealth countries or British subjects belonging to British Colonies and Protectorates are exempted from obtaining income tax clearance certificates at the time of leaving India, provided that the total period spent in India does not exceed 90 days."

New Defence College In India

NEW DELHI—The National Defence College in New Delhi, organised on the pattern of the Imperial Defence College of Britain, has started functioning on April 27. The college has been set up to provide joint training and instruction to senior Service and Civilian officers in dealing with wider problems relating to the defence of India. Their study will relate to strategic economic, scientific political and industrial aspects of National Defence.

Another Oil Strike In Cambay

OIL was struck almost simultaneously at another two test wells on the periphery of the Cambay oilfield.

The twin triumph was achieved by Russian, Rumanian and Indian technicians working on the Cambay project.

The wells yielded oil at the very shallow depth of 3,840 feet. The seventh successive oil strike is considered a record. Experts say that the world average is one successful strike in 40 drillings.

Introduction Course For Scholars From B.E. Africa

FOR the benefit of students going to India for studies under the Government of India's General Scholarship Scheme, what is called an "Introduction Course" is to be held at Bombay (June 12-19), Madras (July 8-15), Calcutta (July 8-15), and Delhi (July 10-17).

The object of this course which has been arranged by the Indian Council for Cultural Relations, is to enable foreign students of obtain an elementary knowledge of Indian history, geography the customs and manners of the Indian people and other such allied subjects which are likely to be of help to them in adjusting themselves to their new environments.

The course will be held well before the Universities in India commence their 1960-61 academic session and is open to all students from British East Africa going to India.

Scientists' Pool

NEW DELHI—More than 100 scientists and technologists have accepted appointment for temporary placement in the 'Scientist Pool' which is administered by the Council of Scientific and Industrial Research.

The Scientist Pool is intended primarily for temporary placement of well-qualified Indian scientists and technologists returning from abroad until they are absorbed in suitable posts on a more or less permanent basis. Scientists with high Indian qualifications are also eligible for selection to the pool.

Selected scientists may be attached or seconded to Government departments, industrial undertakings, national laboratories, universities, scientific or technical institutions or such other organisations as the Council may decide.

AID FOR DEPENDENTS

(Continued from previous page)

to be fully acquainted with the income and disbursements of this fund. The desire is not unreasonable for in the past some unpalatable situations resulted from a failure to inform the public promptly of how much money had been received and how it was disbursed. It is necessary to account for every penny received. And we can, on this subject, quote no other than the founder of this journal, Mahatma Gandhi who, on the occasion of a voyage to England in connection with his political activities in this country, produced cash sale voucher of cold drinks consumed on board ship. He refused to submit any voucher for petty cash.

HERE'S EXCITING NEWS!

For our esteemed Gujarthi lady customers and Friends

Especially imported by us direct from India, 100% cotton and genuine voile 6 yard sarrees for the modern lady who will have nothing under 6 yards AND ONLY THE BEST.

And what more do you want:

As direct Importers and Wholesale Merchants we offer direct to public at wholesale prices and you save the Middlemans' profit

Sorry no Traders and no discounts for re sale

PERSONAL SHOPPERS ONLY

A. K. HOOSSEN & SONS,
DIRECT IMPORTERS & WHOLESALE MERCHANTS
116 Queen St, (P.O. Box 2160), Durban

THE ROLE OF RELIGION IN SOCIETY

Dharma hi tesam adhikho visesah; dharmena hinah pasubhuh samanah—Possession of *dharma* (religious consciousness) distinguishes man from animal, without *dharma*, he is on a par with the animal—Mahabharata

RELIGION aids man 'to live not wantonly, but warily—warily of a transcendent reality'. This is the essential and primary meaning of religion. The awareness of a transcendental reality, which may be termed God—infinite, eternal, and omnipotent—makes men conscious of his finitude and fleeting nature. The dawning of this double awareness in the mind of man is the beginning of religion. Once that begins to shine in his heart, he starts adoring God and tries to understand Him by various means. Religious living, with all its aids and accessories, is meant to deepen this understanding enabling man to know God and his relationship with Him.

Religious spirit, which is universal, must be distinguished from the several systems of faith and worship that are prevalent in the world. While doctrines and dogmas, as well as the observance of formal rituals and ceremonies—which are to be found in almost all the religions of the world—go a long way in stabilizing the faith of the votaries of religion, they are not the be-all and end-all of religious pursuit. Since religious spirit is universal, the mind of a truly religious man, too, must be universal and non-exclusive. Genuine religious life frees man from all narrowness of vision, and his heart expands to embrace all and to exclude none. All the aids that one may resort to, all the external practices that one may undertake in the name of religion, may supplement one's religious life, but they can never supplant it. The goal of religion is the vision of God; it does not matter in what manner or in what form one visualizes Him. A devotee of God becomes very dear to Him. The characteristics of such a one are described in the *Bhagavad Gita* thus: He hates no single being, he is friendly and compassionate towards all. He is free from attachment and egoism. Pain and pleasure are equal to him, and he is ever content and balanced in mind. He is self-controlled, and his thought and reason are directed to God. The world is not afflicted by him, nor is he afflicted by the world. He is free from joy, envy, fear, and sorrow. He renounces all good and evil; he is the same to friend and foe, the same in honour and dishonour, the same in cold and heat. He is full of devotion to God (XII. 13-19).

Religion points to both the way

and the goal. It unfolds the art of living aimed at a higher purpose by means of injunctions and inhibitions. It insists that the means is as important as the end. Only an ardent pursuit of the means would lead to the prescribed end. Indeed, the way is ever united with the goal, which is the journey's end. The way is all a preparation for the attainment of the perfection of the soul in man. Hence it is that religion is looked upon as a way of life that is to be lived in the consciousness of God. At the end of it all, after a long and arduous struggle, the soul becomes transformed and remains in constant communion with God. This is religion as understood in its deeper or transsocial aspect, where it is concerned with the development of man's innate spiritual faculties and religious tendencies and establishment of a relationship between man and his God.

Immense Significance

Has religion, which is thus looked upon as a personal concern of man aimed at self-purification and perfection of the inner being, any part to play in the maintenance of social relationships and in the well-being of society as a whole? The answer to this question is emphatically in the affirmative. Religion in its wider, social aspect has an immense application and significance. For a truly religious living in this sense means, as the Latin word '*religiosus*' implies, a scrupulous, cautious, and conscientious living. Religion thus operates both vertically and horizontally—vertically, when it is concerned with man individually and directed towards the growth of his moral and spiritual being, horizontally, when it is concerned with man's life in relation to his fellowmen, urging him to act according to certain moral laws and social duties. The role of religion in society is as vital and indispensable as it is in man's individual life.

Religion on the social level, then, makes man moral and just, and directs him to discharge his social obligations to his fellowmen scrupulously and conscientiously. The religious spirit fills man with the sense of the good and the right. It makes his conduct benevolent and righteous. It restrains him from unbecoming behaviour and speech. His life becomes regulated in accordance with some lofty ideals meant to uplift and ennoble them. What-

ever he does is done in a spirit of dedication and consecration. He is averse to everything that is immoral and unjust, everything that goes counter to the accepted moral code, and engages himself in performing only those actions that are personally elevating and socially beneficial. Rather, his interest in the well-being of his fellowmen grows keener as his religious sensibilities grow finer. The good of the world and the well-being of others become the chief motives of his thought and action.

Our scriptures declare that a man bereft of *dharma*, religious consciousness, is like an animal. The notion of *dharma*, the possession of which is what distinguishes man from animal, is generated by religious endeavour. The well-known verse of the *Mahabharata*, quoted above at the very outset, brings out this idea very pointedly. It says that in matters of food, sleep, and other physical needs man is on a par with the animals. It is the sense of *dharma*, righteous living with all its implications, that differentiates him from the animals. Without *dharma*, man is merely an animal.

The animal needs food and sleep, so does man. The animal loves and hates, and has fear, so has man. The animal multiplies its species, so does man. But while we speak of man possessing a sense of justice and morality, we do not do so in respect of animals. Animals have no notion of right and wrong or good and bad. They are instinctive, and act and react in stereotyped patterns of behaviour. The areas of their function, too, are very much limited. Their needs are few, and they are satisfied when those needs are fulfilled. They do not

possess higher aspirations for a moral or spiritual life. We do not hear of a cow being moral and virtuous, or it being rewarded for a righteous act or punished for an immoral act! Values of justice, morality, virtue, goodness, truthfulness, selflessness, etc. become recognized and operative only at the human level. And it is these values that constitute the basis of a sound and stable society.

It is man that is endowed with the ability to think and act. He can reason with himself. This ability the animal lacks. Whereas the subhuman species react to situations and impulses prompted by what is called instinct, without any conscious design, man is able to weigh the pros and cons of a situation and plan his action accordingly, looking to his own as well as others' welfare. The animals are victims of their own glandular secretions, and respond to their dictates without questioning. Man, fortunately, stands on a different footing, and that is because of his capacity to reflect, think, and act, as well as to distinguish good from bad in motives and right from wrong in actions. But, alas, how seldom does man bring this gift of nature to his aid! When a man fails to bring this power of discrimination and judgment to his aid, he acts and reacts just like an animal. It is the self-reflective nature of the mind that makes man human, lifting him above the animal level. When this special gift in man is further refined and perfected, by a religious spirit, he is lifted even beyond the human level and transported to the level of divine beings.

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP
QAIDI 911

7/6 Each
Plus 3d Tax

KALAYANA PARISU
BAAP BETE

HINDI: Kanhaiya, Mmister, Anari, Madhumati, Do Beben, Flying Rancee, Doctor "Z", Do Ustad QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anba Eagay

Make your selection of any single records from any sets
MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT
—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,

Specialists in Tamil, Telugu, Quwall & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DUBAN Phone 67882

A Distinguished Indian Statesman's Views On THE COMMONWEALTH AND APARTHEID

By K. M. PANIKKAR in the "Observer," London

(This article was written on the eve of the Commonwealth Conference)

SOUTH AFRICA has created an unprecedented situation in Commonwealth relationships. The Indian Parliament, in expressing its sorrow at the tragedy of Sharpeville, recalled to mind the massacre of Amritsar. In other Commonwealth countries also, there has been almost a singular unanimity of opinion condemning South Africa. Everyone therefore is looking to the London meeting of the Commonwealth Prime Ministers to see how this question will be tackled.

It is the first time that the Commonwealth has faced a crisis of this nature. Though in the past there have been controversies between members, there has never arisen a situation in which the moral opinion of the Commonwealth is pitted against a member in respect of policy to which it firmly adheres.

Certain Principles

It is undoubtedly a crisis, for if the meeting of Commonwealth Prime Ministers is unable or unwilling to do anything or even to express an opinion, not only will the prestige of the Commonwealth decline, but its very utility cannot fail to be widely questioned. And yet, although the moral position is clear, the political action is not so simple to prescribe.

The Commonwealth by definition is a voluntary association of sovereign States. Although there are, no doubt, certain principles to which this association is dedicated, the member States, emphasising their sovereignty, will not tolerate any intrusion by the association as a whole into their individual domestic problems. It is obvious that any attempt to discuss the internal problems of any member State, or even its relations with other States, would lead to a break-up of the Commonwealth itself. The South African policy of apartheid cannot therefore be placed on the agenda, any more than, say, the relations between India and Pakistan.

Does this mean that the Commonwealth has no responsibility and is powerless to act in respect of so important a matter as a policy which emphasises the superiority of one race over another and denies to the major-

Mr K M Panikkar the Indian statesman and author, was successively Indian Ambassador in China Egypt and France before becoming a member of the Upper House of the Indian Parliament

ity of the population of the country elementary political rights? If that were so, the Commonwealth would have no meaning. Even if it cannot intervene in the internal affairs of a members, it can unambiguously define certain principles on which the association is based.

The first question to be decided is whether such principles exist. Before 1949, allegiance to the crown could have been considered as an essential condition of Commonwealth membership. Today, this common allegiance to a monarchy is not considered necessary. A careful examination would seem to indicate that there are only two principles which are implied in the membership of the Commonwealth. The first of these is acceptance of democracy as the form of government. Even Field-Marshal Ayub Khan has found it desirable to reinforce his regime by a scheme of "basic democracies." The second is the equally important principle of racial non-discrimination.

There may be other ideas which are generally accepted, such as the understanding to eschew war as a method of settling disputes between the countries of the Commonwealth, or of working by mutual consultation. But on careful consideration it would appear that it is the non-racial character and the democratic structure that constitute the distinctive and essential characteristics of the Commonwealth.

Open Rejection

It is bad enough that one of the members of the Commonwealth should hold staunchly to the principle of racial superiority of the white man over the black. That it is held sincerely by a group does not give it a claim to be tolerated by others. But it might have been overlooked as an internal affair if it had not led to the international consequences of the last month.

The ruthlessness with which the doctrine has been enforced, and the determination which both sides have shown, should

make the leaders of the Commonwealth pause and ask whether in their general interests the time has not come for the Commonwealth as a body formally to define its attitude towards the claim of white supremacy. Mr. Macmillan showed unusual courage in openly rejecting this claim in South African Parliament itself, and in declaring unequivocally that both the Government and the people of Great Britain discountenanced all doctrines of racial superiority.

Joint Denial

The question, however, remains: What practical step can the Commonwealth take in this matter? It has no sanctions at its disposal. Even if it had, the Commonwealth does not claim to be a body with authority to enforce its decisions on its member States. No member of the Commonwealth would in fact contemplate the use of any sanction against another member. It cannot therefore expel South Africa, as some people are clamouring that it should,

for such an action would vest the Commonwealth with an authority which no member would approve.

But there is nothing to prevent the Prime Ministers from signing a joint declaration of principle about racial policies, a solemn denial of the false assumptions of racial superiority—a principle which every one of the Prime Ministers (excepting, of course, the Premier of South Africa) has individually affirmed without equivocation.

Such a declaration of principle would undoubtedly strengthen the Commonwealth and demonstrate once again to the South African leaders that in this matter they stand alone and isolated, without sympathy from any quarter. It might also help to open the eyes of the ordinary men and women in South Africa, who today believe that they are fighting for a principle, that what they are fighting for is something of which the whole world disapproves. From the point of view of the Commonwealth, such a declaration would raise its moral stature and invest it with new prestige. Silence at this time would certainly have the reverse effect.

Phone 835 6786

P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add HARGVAN

Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban

Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb.

Fresh First Grade Garlic 2/-

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

IF HAMMARSKJOLD SHOULD FAIL . . .

STRONG U.N. ACTION CERTAIN

(By HOMER A. JACK in "Contact" S.A.'s Non-Racial Fortnightly)

UNITED NATIONS—By now the whole world and even the South African Government realize that the U.N. Security Council adopted a resolution deploring the recent actions of the South African government and urging it to "abandon its policies of apartheid." This article is to take readers of "Contact" behind the scenes at some of the manoeuvrings perhaps not always reported in the world press.

THE horror of the Sharpeville massacre was so great that there was never any serious doubt that (1) the Security Council would be called into session and (2) that the 29-member Afro-Asian complaint against South Africa would be inscribed on the agenda of that session.

The Council's President for March, US Ambassador Henry Cabot Lodge, did not even call for a vote on the agenda item. The only two powers which might have prevented debate on this issue were Britain and France. Public opinion inside their countries, and in the whole world, were too great for them to prevent discussion on the matter. After the issue was placed on the Council's agenda, Britain, France and Italy for the record stated certain juridical objections, while the U.S. and USSR spoke strongly in favour of the Council's debating the issue.

The final U.N. resolution showing "strong feelings" and "grave concern" was the product of the normal process of U.N. political negotiation. The nine independent African States (Cameroon is not yet a U.N. member), aided by 20 Asian states, wanted a strong resolution against South Africa as the Security Council could pass. If it were too strong, a resolution would probably have failed because of the veto of one of the Council's permanent members U.S., USSR, Britain, France or China. The Afro-Asian bloc felt, on this matter, that it could count on the U.S.S.R. and probably on the U.S. since the latter was rapidly becoming less neutral in its African policy. China—Taiwan—was a question mark since it is often more pro-Western than pro-Asian. France, it was known in advance, would be difficult because of the recent rebuffs the U.N. handed her over the continued war in Algeria and her tests in the Sahara. Britain would be slippery, despite Prime Minister Macmillan's speech in Cape Town, because of her fear of driving South Africa out of the Commonwealth.

Thus the two Afro-Asian members of the Security Council

oil—Tunisia and Ceylon—had the delicate task of framing a resolution which would gain seven of the 11 votes necessary for passage and not incur a veto. While Britain continuously threatened a veto, the Afro-Asian bloc itself had a powerful threat up its sleeve it would take the South African issue to a special session of the U.N. General Assembly where there is no veto and where it could probably attain victory. Tunisia and Ceylon financially induced Ecuador, also a Council member, to introduce a resolution which passed, virtually unmodified, by a vote of nine to nothing, with only Britain and France abstaining.

Why was not stronger action taken at this time by the Security Council? Some nations, quite apart from South Africa, feel that the UN under article 2(7) of its Charter cannot intervene in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any state. They assert that events so far within South Africa, however tragic, have not jeopardized international peace. Some nations honestly believe this to be the case, others use these juridical doubts as an excuse to prevent stronger action.

There is, however, a more fundamental reason for the inaction on the part of many members of the Security Council not to take stronger action against South Africa at this time. They feel that the UN can still fruitfully negotiate with the South African government. While years of negotiations with South Africa by the General Assembly—over apartheid over the treatment of Indians in South Africa and over the status of South West Africa—have resulted in no less oppression by the South African government, they still feel that somehow the South African government will yet change its ways. Thus Sir Pierson Dixon of Britain warned against irritating a delicate situation rather curing it. The US appealed "once again" to the Union of South Africa "with the greatest sincerity and friendly intent". If past experience is any guide, this holding of an

olive branch to South Africa is bound to fail.

What was the role of the ambassador from South Africa during the Security Council debate? Ambassador Brand Fourie walked the narrow line between minimum co-operation with the Council and contempt for it. He did not, however, permanently walk out.

What was the role of the independent African states? They considered the Sharpeville massacre and the aftermath to be their fight, only an accident of history and geography separated the Africans in South Africa from themselves. Ghana, Guinea, Liberia and Ethiopia insisted on sitting at the Security Council table as non-voting members (along with India, Pakistan, Jordan—and South Africa). When Ambassador Jha of India announced that Oliver Tambo of the African National Congress had left South Africa and was 'en route' to the Security Council, the African delegations were prepared in one way or another to have him speak—he had arrived in time—to counter the official account of the Sharpeville massacre as given to the Security Council by the South African ambassador. (He gave this original interpretation "Shots were fired at the police before the police returned fire".)

What was the effect of the demonstrations by Africans in South Africa during the Security Council debate? The demonstrations in Cape Town, Johannesburg, Durban and elsewhere during the three days of the Security Council debate lent a special urgency to the discussion. The New York newspapers headlined these events in South Africa almost in every edition. This news was not missed by the UN diplomats. The South African government implied that the Security Council discussions only encouraged the Africans to demonstrate. It is hard to judge cause and effect, but the massive demonstration of African unity and African opposition to the whole South African system—not only against passes—made a deep impression throughout the United Nations headquarters.

What of the future? The UN resolution, in addition to the now-familiar rhetoric ("condemnation" was softened to "deplore" in the final wording), has "teeth" in charging the UN Secretary-General with consulting South Africa and making

"such arrangements as would adequately help in upholding the purposes and principles of the Charter." An early draft of the resolution would have had him report to the Security Council before 30th June, but the resolution as approved contains no date but only bids him report to the Council "whenever necessary and appropriate". Mr. Hammarskjold lost no time, however, and scheduled a meeting with the South African Ambassador the day after resolution was approved. What he will be able to do depends upon his situation inside Africa itself.

If the Secretary-General frustrates in dealing the South African the Security Council is sure to take more drastic action South Africa. If, before Secretary-General has time to complete his negotiations, renewed, widespread violence reoccurs within South Africa, the Council will be reconvened, either by the Secretary-General or by the Afro-Asian bloc.

How strong action could a second round of Security Council session of a special session of the General Assembly take toward South Africa? The following actions were freely discussed in the corridors of the UN and may find their way into official resolutions at any further meeting.

Political sanctions against South Africa. The UN could urge that its member states break diplomatic relations with South Africa. There is apparently precedent for this kind of action during the 1946 debate at the UN on Franco Spain.

Expulsion of South Africa from the UN. This is always possible, but unlikely, for the whole trend is to make the UN a universal body on the theory that it is better for nations to talk than to fight, for any nation—however recalcitrant—can be inside than outside.

Arms embargo against shipping military supplies to South Africa. Why should UN members ship jet planes or helicopters to South Africa to harass demonstrating Africans or why should they ship machine guns and ammunition to kill Africans? There have been such arms embargoes before, why not in this instance?

Economic sanctions by governments against the products of South Africa. While the growing, worldwide com-

(Continued on next page)

Plea To Punish Policemen

(“Indian Opinion” India Service)

THE convenor of the Raipur district Sarvodaya committee told pressmen in Raipur that the district Sarvodaya committee had decided to approach the Chief Minister of Madhya Pradesh, requesting him to award “reformatory” punishment to all those district police officials “who had joined hands with anti-social elements in sabotaging the prohibition programme” launched by Sarvodaya workers in Raipur district.

He said if no response was received from the State government within one month, Sarvodaya workers would go on hunger strikes in front of police stations all over the district and offer mass prayers for a “change of heart” on the police officials. The workers would also organise silent processions of villagers from their respective villages to the district headquarters to attract the attention of the administration.

To Meet Acharya Bhava

(“Indian Opinion” India Service)

THE dacoits of Madhya Pradesh have fled across the Chambal river leaving their relations and emissaries to contact Acharya Bhava. The Bhoodan leader is now only a days march from the ravines of Annota.

Major, Gen. Yadunath Singh took the relation of the absconding bandits, to Acharya Bhava. The bandits may give themselves up to the police.

The failure to establish direct contact with the gang is considered a set back to the mission of the Shanti Sena. The Bhoodan workers, who scoured the eroded banks of the Chambal River for five days, have returned to the base camp.

Progress Of Indian Shipping

(“Indian Opinion” India Service)

INDIAN shipping continued to make progress in 1959. The total Indian-owned tonnage at the end of December 1959, stood at 7,39,000 gross tons as against 6,38,000 gross tons at the beginning of the year. The Second Plan target for Indian-owned tonnage is 990,000 gross tons.

Indian-owned tonnage employed in coastal trade rose from 251,000 gross tons to 274,000 gross tons, Indian-owned tonnage employed in overseas trade increased from 58 vessels of 387,000 gross tons to 68 vessels of 4,465,000 gross tons.

Fasting Unto Death

(Continued from page 164)

the great city, was to be destroyed on fortieth day of his entering it.

“So the people of Nineveh believed God’ and proclaimed a fast, and put on sack-cloth, from the greatest of them even to the least of them. For word came unto the king of Nineveh, and he rose from his throne, and he laid his robe from him, and covered him with sack-cloth, and sat in ashes. And he caused it to be proclaimed and published through Nineveh by the decree of the king and the nobles saying, ‘Let neither man nor beast, herd nor flock, taste anything; let them not feed, nor drink water. But let man and beast be covered with sack-cloth, and cry mightily to God: yes, let them turn every one from his evil way, and from the violence that is in their hands. Who can tell if God will turn and repent, and turn away from his fierce anger, that we perish not?’ And God saw their works, that they turned from their evil way, and God repented of the evil that he had said that he would do unto them, and he did it not.”

Thus this was a ‘fast unto death.’ But every fast unto death is not suicide. This fast of the kind and the people of Nineveh was a great and humble prayer to God for deliverance or death. Even so was my fast, if I may compare to the Biblical fast. This chapter from the book of Jonah reads like an incident in the Ramayana.

It is only proper that friends should know my fundamental position. I have a profound belief in the method of the fast, both private and public. It may come again any day without any warning even to me. If it comes, I shall welcome it as a great privilege and a joy.

—Harigan, 15-4-33.

Thanks

Mr. and Mrs. H. Van Mal of Isipingo Steam Laundry, Isipingo, sincerely thank all relatives and friends for their kind messages of blessings and presents sent to them on the occasion of the recent marriage of their eldest daughter.

Strong U.N. Action Certain

(Continued from previous page)

sumer boycott has been impressive, especially during March in the British Isles, this cannot be as successful as a government boycott could become. The UN could make this recommendation to its member states.

Some kind of UN “presence” in South Africa, including conceivably even a UN Emergency Force. This is the ultimate sanction, hinted at by many, yet nobody has figured out just how such a police force would work against an unco-operative South African government.

In many ways the UN Security Council meeting on South Africa was historic—and decisive. The many injustices in South Africa are now considered by the UN a security matter not only an item affecting civil rights. Together with the Sharpeville massacre itself, the Security Council debate may constitute a hinge of African history. The ultimate freedom of Africans, Coloureds, Indians—even Whites—in South Africa might date from these last days of March in the Africa Year 1960.

TEACHERS WANTED

Shree Hindu Vidhya Mandir, governed by Shree United Hindu Association, Cape Town, wants one experienced male and one female teacher to teach Hindi and Gujarati. When applying send certificates and mention experience.

Secretary, Hindu Vidhya Mandir, P.O. 4527, Cape Town.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6, 17 jewels, waterproof, shockproof 34/6, 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6; 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6; Ladies wrist watches 39/6, 25 jewels 49/6. A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts Johannesburg Phone 33-1654

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls 2/-, 3/6, 8/6 12/6	
Bhagavadgita 3/6, 9/6, 14/-, 18/6	
Upanishads 5/6, 16/-, 30/-	
Great Saints of India	3 6
Great Men of India	3 6
Chandrasah	2 0
Story Bapu	3 6
Story Jawaharlal Nehru	3 6
Message of Krishna	6 9
Teachings of Shri Ramkrishna	18 6
Sayings of Ramkrishna	14 6
Modern India	1 6
Religion of Home	3 6
Short stories of great personality—	
Fine mixture	3 6
How to Win Friends and Influence People	3 6

Obtainable from.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524,

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

fifty years ago... May 1910

The Achievements Of Passive Resistance

["From The Indian Opinion" May 28th, 1910]

IN the May issue of the "Modern Review" Mr. Polak writes in reply to "X" who, in the January issue of that journal argues that the Transvaal Indians have hitherto avoided their civic and political duties and suggests that they should be shipped back to India, in order that they might exert there the political character that he admits they have acquired.

After briefly sketching the history of Indians in Natal and the Cape where they enjoyed the political franchise to very little practical purpose Mr. Polak goes on to deal with the situation in the Transvaal and says: "They (the Transvaal Indians) have understood that it is not possible to demand and to exercise rights without the corresponding power to perform duties and to assume responsibilities and obligations. They have apprehended the very elementary fact that the foundation of the state is the well-equipped, well-poised, self-respecting, self-reliant, self-contained human elements that can, use it, and who must be capable, upon demand, of self-sacrifice. It was bushido that made Japan; it was not Japan that made bushido. Suppose that every one of the Transvaal Indians had possessed the political franchise, I venture to assert that they would have done little or nothing to deserve it, prior to 1906, and that they would have known nothing as to its correct use. For example, it would not have struck them that circumstances may exist when it is a greater duty to the state to refrain using the vote than to exercise it, in wanton disregard of the state's real interests. But there can be no manner of doubt that, since 1906, the Transvaal Indians have shown themselves to be truly worthy of the utmost rewards of citizenship and whether they get it or not is quite immaterial. Before 1906 they were merely "coolies", today without the exercise of a single vote, but by the mere manifestation of an extraordin-

ary degree of self-respect and a totally unexpected display of self-sacrifice, they have achieved the status of British Indians, and those who know their South Africa will easily be able to appreciate how immense a gain that is. Had they had the vote in 1906, it would not have added a jot to their status—they would simply have been "coolie voters" and nothing more. And had they had the franchise, they could not have prevented the passing of the Registration Acts of 1907 and 1908, and the Immigration Act of 1907. They could not have prevented that type of legislation being re-enacted, in a worse form, in Southern Rhodesia, or its spirit in Natal, nor could they have opposed the imposition or still further anti-Asiatic legislation in the Transvaal itself. But without the vote they have done all this, and, what is more, they will succeed in removing the obnoxious Registration Act of 1907 and the elimination of the racial "prohibitory" clause in the Immigration Law. It is the manhood of the men and the womanhood of the women that have achieved all this, it is these that realised the true meaning of political and national existence and made them actualities, and "X" will, I trust, forgive me if I remark that the whole of the penultimate paragraph of his contribution is surely a work of supererogation, and that it does not lie in the mouth of any Indian to offer advice to the Transvaal Indians as to the nature of their struggle and how it should be conducted, but he should rather humbly sit at the feet of the simple Indian bawkers of the Transvaal, who know how to die for their religion, their honour, and their country, and the wives of these, who know how to send them to death for the same good cause

HOTTEST DAY IN BARODA AND SURAT

The temperature shot up to 118 and 113 degrees in Baroda and Surat the highest in more than twenty years

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And

S.S. Kampala due 31st May. Sails on 5th June. Calling at Mormugao

PASSAGE FARE TO KARACHI OR

First Class	single	without	food	£72-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	"	£31-10-0
Ordinary				Special
Non-Vegetarian	£5-5-0			£10-18-0
Vegetarian	£4-17-0			£10-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Hamed & Sons (Pty.) Ltd.

390 Pine Street, Durban. Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Special Offer: India-Made

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas		37/6
(Available in Thin/Thick Sticks)		
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas		45/-
" " " 6 "		90/-
OHANELI 2 "		18/-
" " 1 "		9/-
BUGANDH RANI 5 "		33/-
" " 2 1/2 "		18/-
" " 1 "		8/-
" " 3/4 "		4/-
LATAMANGESHKAR 1/2 "		4/-
OHANDAN DHOOP 3/-	Box of 16 Sticks	

CASH WITH ORDER — PRICES FOR DL

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dhalls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS (PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street, —P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban.

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીના હસ્તે સને 1903માં સ્થપાયુ
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★

જેણે આત્મામાં બંધુ અને
બધામાં આત્મા જોયો છે, તેને
શુદ્ધપ્રેમા નથી, કેમ કે શુદ્ધપ્રેમ
રહી નહીં તેવાને આ વલિ
પામવાનું નથી રહેતું.
—ઈશ્વારપત્ર.

પુસ્તક ૫૮ યુ—અંક ૨૧

તા. ૨૭ મે, ૧૯૬૦.

પ્રેક્ષક નક્કલ પે. ૪

રિપબ્લીકના પ્રચાર માટે આકાશ- વાણીનો ઉપયોગ

સરકાર પોતાની રાષ્ટ્રવેદની નીતિને બચાવ કરવા માટે બહુબંધા અખતરો
કરે છે એટલે જો સારા પ્રમાણમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની પ્રતિષ્ઠા ઘટાડી આવ્યા.
ડો. હરવુઅર્ડે, એટલે જો તે બચાવ પેશુ કરે. એવું કારણ છે એટલે જો,
ડો. હરવુઅર્ડના પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા હતાને! શીખ વણી મેની હતી! ડો.
હરવુઅર્ડની, એટલે જો તે બચાવ કરે. પરંતુ અંદરની અભરામણ મટી
નથી. એથી ડો. હરવુઅર્ડે હવે બાન્ડુએ ઉપરની નીતિ બરા દેખાડવા ખાતર
સુધારવા માંગે છે. દેશમાં શાંતિ રચવામાં એ હુદ પાછી છીનવાઈ જશે.

હવે સરકારને રિપબ્લીકની બાબત
માં મતામ મ પડતી નથી એક છે જે
દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાની નીતિ નહિ
બદલે તે કોમનવેલ્થના બીજા, રાષ્ટ્રો,
કોમનવેલ્થની અંદર રહી રિપબ્લીક
મેળવવાની ના પાડશે. એના અર્થ
એ કે કોમનવેલ્થની અંદરથી દક્ષિણ
આફ્રિકાને હાથેલી મુકશે. અને બીજું
છે, જે દક્ષિણ આફ્રિકા કોમનવેલ્થની
બહાર જ રિપબ્લીક મેળવે તે
કોમનવેલ્થના બીજા રાષ્ટ્રો વેપારના
પ્રતિબંધથી દક્ષિણ આફ્રિકાના આર્થિક
તંત્રને અટકાવી દેશે! આમ સરકાર
હવે મુશ્કેલીમાં પડી છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારને કેવળ
બાલ વિરોધ નથી, પરંતુ આંતરિક
વિરોધ પણ છે. દેશના બીજા બધા
રાજદ્વારી પક્ષે રિપબ્લીકનો વિરોધ
કરે છે. આ વિરોધને અટકાવવા
માટે હવે તે આકાશવાણી (બ્રોડકાસ્ટ)
નો આશરો સરકારને લેવો પડ્યો છે.

જનરલ હેટ્ઝેલના પુત્ર એલ્બર્ટ
હેટ્ઝેલ હવે ટપાલ અને તારના
પ્રધાન મન્ના છે. એથી એસ. એ.
બી. સી. એ હવે માઝા મુકી છે
તેઓએ મહો પ્રચાર શરૂ કર્યો છે, અને
જ્યાં છે તે હવે તેઓ આકાશવાણીનો
આશરો લઈ રહ્યા છે. આમ રિપબ્લીક
નો પ્રચાર પણ તેઓ આકાશવાણી
મારફતે કરે છે એસ. એ. બી. સી.
કાર્પોરેશનની અંદર આવતો 'ધી સાઉથ
આફ્રિકન સીન' એવો મહો પ્રચાર
કરે છે કે લોકો તરફથી ખૂબ વિરોધ
મળ રહ્યો છે. પરંતુ એમના વિરોધી
સૂરને કાણ સાબળે! એલ્બર્ટ હેટ્ઝેલ
તે અસહ્ય વિનાશકવૃત્તિવાળા છે. તે

ડો. હેટ્ઝેલના મનમાં જે
વિનાશકવૃત્તિ છે, તે પણ ધીમે ધીમે
બહાર આવવા પામી છે એમની
કમ્બા છે કે એસ. એ. બી. સી. ને
'દાઇ ક્રીકવનસી ટ્રાન્સમીશન' બનાવવું
આ ચોખ્ખા પાછળ ૧૦થી ૧૫ કરોડ
પાઉન્ડનો ખર્ચ કરવાનો. એનો વિચાર
છે આવું ચાલે તે સમજી લેવું કે
આકાશવાણીનો કાર્યક્રમ સામળનારા
પરવારી આ પરદેશના સમાચાર
કપાય જશે—અને પરદેશના સમાચારો
સામળનારાઓએ જે રહ્યો સેટ રાખવા
પડશે એક 'દાઇ ક્રીકવનસી ટ્રાન્સ
મીશન' વાળા અને બીજા સામાન્ય
આ 'દાઇ ક્રીકવનસી ટ્રાન્સમીશન'
વાળા રહ્યો ઉપર શા સમાચારો

પુત્ર એલ્બર્ટ ઉપર જનરલ હેટ્ઝેલના પત્ર

પિતા પુત્ર વચ્ચેના સંબંધ બધારે ૧૯૩૬માં તમ પરિસ્થિતિએ પહોંચ્યો
હતો, ત્યારે પુત્રની નીતિને વખોડતો પત્ર જનરલ હેટ્ઝેલે લખ્યો હતો
તેઓ તે વખતે વડા પ્રધાન હતા. તેનો સાર નીચે આપવામાં આવ્યો છે

“તારી અપીલની તારવણી કરતા, એ ચોખ્ખું જણાય છે કે
આફ્રિકાનરડમની અંદર, આફ્રિકાન્સ વાત કરતી ટોળીને જ દક્ષિણ આ
ફ્રિકાની આખતની વિચારણા અંગે રચાત આપવું, અને અગ્રેજ વાત
કરતી ટોળીની પરવા ન રાખવી.

“તે ઉપરાંત કેવળ અગ્રેજ વાત કરતી ટોળીને નહિ પણ આપણા
રાષ્ટ્રની બીજા આફ્રિકાન્સ ન વાત કરતી ટોળીને દક્ષિણ આફ્રિકાના રાષ્ટ્રમાં
હલકી મજબૂતી નેહ્યે, અને સરકારે કોઈ પણ પમદ્દ તેમના સહકારથી
ન કરવું, અને તેમને લાભ ચાલ એવું કંઈ પણ કરવું ન નેહ્યે, અને
કરવું હોય તે આફ્રિકાનર રાષ્ટ્ર સર્વોન્મતે તે મામણીને સ્વીકાર કરવો
નેહ્યે.

આપણા સામજીક જીવનમાં, પડોશી તરફ ગ્રેમ અને ન્યાય એ બંને
મહાન ખીરતી વિચારો છે. પણ તારા સિદ્ધાંતો જે કેવળ બાગના, સ્વાર્થ
અને છલાપદાપણું દેખાડે છે તેમાં શું આ ગ્રેમ અને ન્યાય મળી આવે
છે? મારા હૃદયથી, આફ્રિકાન્સ વાત કરતી પ્રજાની એકતા, એ તારાથી
કંઈ જાણુ હું ધમ્મતો નથી, પરંતુ તે એકતા આખી આફ્રિકાનરડમની
પાલખાલીની કિમતે હું ખરીલવા માગતો નથી. તેનાથી આફ્રિકાન્સ અને
અગ્રેજ વાત કરતી પ્રજા, અસ્પૃશ્ય બામલા અને અજાણી પ્રુદ પાલખાલ
થશે એવું એનો અંદાજ.

“હું તને અને તારા જીવવાની આફ્રિકાનર મિત્રો જે આ પથ પર
ચાલી રહ્યાં છે તેમને ચેતવણી આપુ છું કે આ માર્ગે કેવળ રાષ્ટ્રિય
પાલખાલી જ મળશે.”

શ્રીમતી સુશીલાબેન
ગાંધીના ઉપવાસ છે
ગુરુવાર તા. ૨૬-૫-૧૯૬૦થી
શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી પક-
ડાયેલા રાજદ્વારી કેદીઓ તરફ
ઉમદ્દર્દી બતાવવા અને 'પુનાચન
ટ' ઉત્સવના વિરોધમાં પાંચ
દિવસ માટે ઉપવાસ પર ઉતરે
છે. પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીના
પુત્રવધુ શ્રીમતી સુશીલાબેને મધ
સાંજે પાંચ વાગે છેલ્લું 'પાણુ'
લીધું હતું તેઓ મંગળવારે
૩૨મી મેની સાંજના ઉપવાસ
છોડશે. શ્રીમતી સુશીલાબેન
ફીનીક્સ વસાહતમાં ઉપવાસ
કરશે. બીજા મિત્રો પણ શુદ્ધ
શુદ્ધ સમયે ઉપવાસમાં તેમની
આધે જોડારો ફીનીક્સ વસાહત
માં સર્વોદય-મહાન સામેલરોજ
સાંજે પ્રાર્થના થશે.

આવશે તે તે બધાએ સમજી લેવું
નેહ્યે.

સામાન્ય રીતે 'બ્રોડકાસ્ટિંગ કોર્પો-
રેશન'ની નીતિ એવી છે કે રાજદ્વારી
પ્રચાર કરવું નહિ, અને કેવળ મતા-
ધિકાર વખતે મત માટે તેનો ઉપયોગ
કરવો આ નીતિને આજે ત્યામ
થયો છે—જે ડો. હેટ્ઝેલનું પ્રથમ
પગલું છે. આખા બીજા કેટલાયે
વિનાશક પમલા ડો. હેટ્ઝેલ જરૂર
એ કહેવાય નહિ એ પોતે જ એમના
પિતાના બોલને ખરા પાડશે. આજે
તે આકાશવાણીનો કાર્યક્રમ સામળવા
નેવું રહ્યું નથી, એ વકદિષ્ટિવાળી બનતી
ભય છે—અને ન્યા સુધી વિનાશકાળ
આવે નહિ ત્યા સુધી એનો પ્રચાર
થતો રહેશે જનરલ હેટ્ઝેલે પુત્રને
કહ્યું હતું, “હું પાલખાલીની કિમતે
આખી આફ્રિકાનરડમની એકતા ખરીલવા
માગતો નથી. અને આપણા સામાજીક
જીવનમાં પડોશી તરફ ગ્રેમ અને
ન્યાય એ બંને મહાન ખીરતી વિચારો
છે, એ તારે જાણવું નેહ્યે.”

આ વિચારો ઉપર હજુ ડો.
હેટ્ઝેલ વિચારે એમ બધા લોકો
ધમ્મતો હશે એ ઉપર વિચારણા
કરી તેઓ નીતિ બદલે તે સારું, નહિ
તો તેઓ પોતાના ઉપર અને દેશ ઉપર
વિનાશકાળ જરૂર લાવશે તેઓ પોતાના
પિતાના પત્ર વાંચી ખુબ મનન કરે
તો સારું!

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૭ મે, ૧૯૬૦.

મદદ માટે ફાળો

ક્રોડીના ધારા નીચે પકડાયેલા છેલ્લે ઉપર અવલંબન રાખનારાઓની કફોડી સ્થિતિ વિચારવા જેવો છે જ્યારે ક્રોડીના ધારા દેશ ઉપર ન આવે ત્યારે લોકોમાં એ ગભરાટ હતો કે સરકાર આ ક્રોડીના ધારા વખતે કઈ નીતિ અપલ્યાર કરશે આ સિવાય કોઈને પણ ખબર ન હતી કે કોણ પકડાયુ છે અને પકડવા માટે ના કારણો શા હતા? થોડા વખત પછી આ આધાર રાખનારાઓ માટે ફાળો ઉઘગવવાનું કાર્ય શરૂ થયું, અને આમ મદદની કાર્ય પ્રણાલીકા શરૂ થઈ. પરંતુ કમભાગ્યે, આનો પ્રચાર ભરાણર થયો નહિ, અને લોકો તરફથી પણ મદદ માટે નિરાશા જ પ્રાપ્ત થઈ. ગોરાઓ તરફથી આ બાબતમાં કઈ વધુ મદદ મળે એ આશા રાખવી નક મુ છે આફ્રિકન જનતા પોને કંઈ કરી શકે એમ નથી આથી હિંદી જનતા પાર્ટી કરી માગણીની આશા રખાય છે તેમના માટે તેમણે ઘણું કહ્યું છે સરકારે તેઓને તેમની કેળવણી અને સામાજિક જરૂરિયાતો માટે ફરજિયાત પાડી છે. આ દેશમાં આપણી હિંદી જનતાની કફોડી ઘટનાઓ ઇતિહાસના પાને નોંધાય ચુકી છે કોઈ એનો ઇનકાર કરી શકે એમ નથી. હવે આ બીજા માગણી તેઓની પાસે થઈ છે.

બીજા વખતે આવા પ્રસંગો ઉપસ્થિત થતાં ઘણા ફાળામાં મદદ કરનારા હતા. પરંતુ હવે કંઈક અલગ છે તેઓને એવો ભય છે કે સરકારની બાધમાં એ આવી ભય કે તેઓ આર્થિક મદદ કરે છે, તે તેઓનું આવી બનશે. વેપારી તરીકે તેઓ કમાય ચુખેથી રહેવાની એમની ઇચ્છા હોય તે આ નીતિ ખોટી છે. કમભાગ્ય તેઓ પરમીટો અને થોડાક લાઇસન્સો મેળવતી વખતે પરિસ્થિતિને તાબે બની વને છે. વખત જતા તેઓ ઓછા અને ઓછા પરમીટો અને લાયસન્સો મેળવી શકશે.

આ એવો વખત છે, જ્યારે દરેક હિંદી જનતા-વેપારી-વર્ગથી શિક્ષક અને સામાન્ય કામદાર વર્ગ સુધી બધાએ આગળ આવી, જે લોકો પોતાના કંઈ પણ વાક નિના આને રાટી અને પૂરૂ પાટનારને શુભાવી બેઠા છે, તેમને માટે જે ફાળો લેયું થાય છે તેમાં મદદ કરવી જોઈએ જે આપણે હમણાં પાછા હટીએ અને હાર કલ્પીએ, તે ભાવિયા આપણા ભાવિ સંતાનો આપણને ધૂણાની ડ્રિફ્ટે એ જોશે એ શક્ય છે કે આપણા બધાથી રાજકારણ માં ભાગ નહિ લેવાઈ અને આપણી પ્રજાના સીધા સંપર્કમાં આવી મદદ ન કરી શકાય, પણ આપણા બધાથી આડકતરી રીતે તે મદદ થાય જ. હાલની ચોજનાથી આપણે આપણા મનની શાંતિ મેળવી શકીશું. એથી અમને શ્રદ્ધા છે કે ઉદાર હરતે લોકો આગળ આવી ‘ડીટેઇન્ડ ડીપેન્ડન્ટ્સ ફંડ’માં સારી એવી સખાવત કરશે. બીજા બાબુ કેટલો ફાળો ભેગા થયો અને એની વહે ચણી કેવી રીતે થઈ તે બજવાની ઘણા સખાવત કરનારાઓની ઇચ્છા હશે. આ ઇચ્છા ગેરબ્યાજબી નથી, કારણ ભૂતકાળમાં ઘણીયે વખત એવું બન્યું છે કે ફાળો ઉઘરાવાયો અને એ ફાળાની વહે ચણી કેવી રીતે થઈ તે બહાર ન પડ્યું, એથી એ જરૂરિયાત છે કે પાંચ પાંદનો હિસાબ આપી શકાય. જ્યારે આ વિષય ઉપર આપણે છીએ ત્યારે એક હાખલો આપીએ છીએ કે આજ છાપાના ક્યાપક પૂ મહાત્મા ગાંધીજી, જ્યારે આ દેશના રાજદારી બાબતો માટે વિલાયત જઈ રહ્યા હતા, ત્યારે બોટ ઉપર પણ ઠાકાપીણા માટે રોકડ વેચાણના ઓચિરંચુ આપતાં. આ ઓચિરંચુ રોકડ નાણા માટે પણ આપવાની તેમણે ચોખ્ખી ના પાડી હતી.

જયપ્રકાશ જનતાને જમાડી

★ ‘ભૂમિપુત્ર’માંથી ★

(વતાકથી ચાલુ)

મંદ કોણ છે: આંદોલન કે તમે?

તુળા લોહો પુછે છે કે આંદોલન મદ કેમ થઈ શકે છે તમે મદ થઈ શકો છો? જનતા મંદ થઈ શકે છે, તમે આપણ મા બેઠા છો. અમે યુક્તી ભર લોહો તમારી સેવા કરી નાખવાના કે? વિનોબા શા માટે રોજ પામલની જેમ ચાલે રાખે છો? સૌ ઉદાસ, જમાડવા. લોહો કહે છે કે આમારી મર્યાદા તમે નથી સમજતા આસમાનની વાતો કરો છો. આવી અવ્યવહારીક વાતો કેમ કરો છો? આને ફુનીયાના વિચારો એકી અવાને કહેશે કે માત્ર ભૌતિક ઉત્થાન જ બસે ને કરવું હોય તોયે નૈતિક ઉત્થાન સિવાય તે યજ્જ ન શકે અને જ્યા સુધી લોકશક્તિ નથી બનતી ત્યા સુધી નૈતિકશક્તિ પણ નથી બનતી. જ્યા એક એકબીજાનું શોષણ ચાલતું હોય ત્યા લોકશક્તિ કેમ વધે!

મારા મહારાષ્ટ્રના બાઇઓને!

અને મારા મહારાષ્ટ્રના બાઇઓને થોડી વાત મારે કહેવી છે. અત્યાર સુધી સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર જોએમને મન છવનમરણનો પ્રભ હતો. જે સિવાય અમને બીજું કંઈ સુચવું નહોતું. અરે બાઇઓ, હવે તો તે મળી ગયું હવે તો બીજું કંઈક વિચારો. ભારતની કીર્તિ ફુનીયામાં શા માટે છે? શુ આખરા ને કરેલાને લીધે તેનાથી કંઈ કેટલાયેમણા મોટા બધો ને કાર-ખાનાઓ બીજા દેશોમાં છે. ભારતની કીર્તિ આને જે માટે છે કે જે અધી નો દેશ છે. આધીના માર્ગે ચાલવા માટે ફુનીયા આને તકથી રહી છે. આપણું સોભાગ્ય છે કે આધીનું નેતૃત્વ આપણને મળ્યું. મનવસમાજનું ભવિષ્ય અહિંસામાં છુપાયેલું છે. જ્યારે કેટલાક પુરાણા સ્વપ્નોમાં રાખે છે અને વિચારે છે કે તે યુગમાં જન્મ્યા હોત તો કેવું સાઈ? કેટલો અભાગિયો દેશ છે? શરમ આવે છે. આપણે આપણા મોટા સોભાગ્યને બૂધી મયા. આધીના છવનકાળમાં એમના ચરણોમાં ભેસીને હું ને શીખી શકત તે નથી શીખ્યો. કારણ કે ત્યારે હું માકસવાદી હતો. ૪૦-૫૦ વર્ષ પાદ આપણા સંતાનો કહેશે કે આધીના યુગમાં જન્મવાનું સહભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું હોત તો! અને આપણે તો આપણા સોભાગ્યને જલદીમાં જમડી બૂધી જરા માગીએ છીએ.

તો આ અધીનું કામ છે, વિનોબાનું કામ છે, સૌ સતોનું કામ છે રાષ્ટ્ર-

નિમણનું અતિમહત્વનું કામ સર્વસેવા-સંબ આને કરી રહ્યો છે. જનતાનું આ કામ છે. આપણે રડીએ છીએ કે જનઆંદોલન નથી થઈ રહ્યું. આખો બધ છે અસારે તે સામેથી બનવાન પણ પસાર થઈ જાય તોયે ન દેખાય, એટલી બહોશી છે કમબલું જોઈએ કે રાહ દેખાડવા માટે આ આંદોલન ચાલી રહ્યું છે.

બાગ્ય તમારા હાથમાં છે તેો સમેલનમાંથી એટલી માઠ બાધી ને જલ્લે કે તમારું બાગ્ય તમારા પોતાના હાથમાં છે, નહેરુના હાથમાં નથી, ચોહાણના હાથમાં નથી, તમારા બાગ્યના તેઓ વિધાયક નથી બની શકવાના.

રાજસકિત અને લોકશક્તિનો શુ સંબંધ છે તેની એક ફોર્મ્યુલા છે. ક્રમ અને મેળવણ એ બનેનો જે સંબંધ છે તે સંબંધ રાજસકિત અને લોકશક્તિ વચ્ચે છે હાલમાં ક્રમ જોઈએ અને તેમાં થોડું સરખુ મેળવણ તરીકે હર્ષો માખણુ જોઈએ, તે સુદેર મધુર હર્ષો મને લોકશક્તિ એ ક્રમ છે અને રાજસકિત હર્ષો, મેળવણ હાલથી ખાલી હોય અને તેમાં રોજિરોજ થોડું થોડું મેળવણ નાખતા રહીએ, તે શુ થાય? એ હાલથીની અથ નાકે શાદી, નાખશે હાલથીના પહેલા લોકશક્તિ હશે તેમાં નાખવાનું મેળવણ નહેરુ નો રસોષ ધરમાંથી લઈ આવીશું.

અને આ લોકશક્તિ એ શી ચીજ છે? એક મામ માત્ર એટલી અકલ્પ કરે કે મામના સમાજ માટે માત્ર જે કલાક કામ કરીશુ તે અહમુત કામ થશે એક વર્ષમાં રૂ. ૧૦,૦૦૦ જેટલી રૂડી ઉભી થશે. અને પાચ લાખ મામોમાં આમ થાય તો ૫૦૦ કરોડની સુડી દેશમાં નેતજોતામાં બની થઈ જ્યવ આપણો દેશ મરીન છે. પરંતુ ગ્ચીનેને પાદ કરતાં આપણે સૌથી વધુ અખીર છીએ આપણે ૪૦ કરોડ છીએ એટલે કે ૮૦ કરોડ હાથ માં થોડી સમજશક્તિની જરૂર છે, હિંસોને નેટી દેવાની જરૂર છે. સફેદ પોષાક પારીમાં કે વિદાનો આ વાત નહીં સમજ શકે

આ કેરા ગરીબ નથી

એકવાર હું પદનાથી મારા આખમે જઈ રહ્યો હતો. મારી સાથે જાપાન થી આવેલ એક બાઈ હતો, અમે (બનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૧૫)

ભાષાંતર કરવા માટેના સ્વયંસંચાલિત યંત્રો

મો શોમાં એક વિશિષ્ટ પ્રકારની સંરચા છે. એનું નામ વૈજ્ઞાનિક અને ટેકનિકલ માહિતી માટેની સંરચા. સોવિયેટ સંઘમાં પ્રસિદ્ધ થતાં બધાં વૈજ્ઞાનિક તથા ટેકનિકલ પુસ્તકો તથા સામયિકો અહીં આવે છે. ઉપરાંત ૮૫ દેશોમાંથી ૫૦ ભાષાઓમાં દરરોજ પાચસો જેટલા પુસ્તકો તથા સામયિકો પણ અહીં આવે છે. આ સંરચામાં ૧૫૦૦ ભાષાતરકારો તેમજ ૧૩,૦૦૦ જેટલા બહારની નિષ્ણતો તંત્રીઓ તથા સમીક્ષકો કામ કરે છે.

આ રીયતિ એમને સોવિયેટ ઇન્વેન્શન અને વૈજ્ઞાનિકોના મનમાં પ્રથમ ઉપસ્થિત થયો કે આ બધું ભાષાંતરનું કામ યંત્રો ન કરી શકે.

૧૯૫૫માં એમણે પોતાના કામની શરૂઆત કરી, અને અંગ્રેજી ભાષાના ટેકનિકલ લખાણોનું રશીયન ભાષાંતર કરવા માટેનું યંત્ર ડેવી રીટે બનાવવું એનો કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો.

વૈજ્ઞાનિકોએ પોતાના ચિંતનની શરૂઆત આ પ્રમાણે કરી એમણે વિચાર્યો કે જર્મન અને અંગ્રેજી ભાષાઓ માં હમબમ ચાર ચાર લાખ જેટલા છે, જેમાંથી ૫,૦૦૦ જેટલા વારંવાર વપરાતા હોય છે વૈજ્ઞાનિક તથા ટેકનિકલ લખાણોમાં તેો એથી જે ઓછા જેટલા વપરાતા હોય છે.

એટલે એમણે મર્યાદિત ક્ષેત્રનું ભાષાંતર કરી શકે એવું સ્વયંસંચાલિત યંત્ર બનાવ્યું. આ યાંત્રિક ભાષાંતરકારને એમણે ૯૫૨ અંગ્રેજી શબ્દો તથા ૧,૯૬૨ રશીયન શબ્દો શિખવાડ્યાં. આ યંત્ર સાદા મજિતશાસ્ત્રના લખાણોનું છે, લંડનના 'ટાઇમ્સ' અખબારના ડેટલાક લેખોનું તથા ચાર્લ્સ ડિકન્સની નવલકથા 'ડેવીડ કોપરફીલ્ડ'ના ડેટલાક ફકરાઓનું ભાષાંતર આ યંત્ર કરી શકે છે.

જે અંગ્રેજી લખાણનું ભાષાંતર કરવાનું હોય એ લખાણ કામળની એક લાખી પટ્ટી ઉપર "કાણીના" લિપિમાં લખવામાં આવે છે લખાણ તેો શબ્દ પોતાના "શબ્દકોષ"માં છે કે નહીં એ આ યંત્ર સેકંડના દરમાં જાણમાં શોધી કાઢે છે આ દરેક શબ્દ શોધી કાઢ્યા પછી યંત્ર ભાષાંતર માટે રશીયન શબ્દો જોડવા લાગે છે. ભાષાંતર તૈયાર થઈ રહ્યા પછી, યંત્ર 'કાણી'ની લિપિમાં એ ભાષાંતર કામળની એક પટ્ટી ઉપર લખી આવે છે, એ પટ્ટી ખીલ એક યંત્ર ઉપર મૂકતા સામાન્ય રશીયન લિપિમાં એ ભાષાંતર લખાણને આવે છે. અમુક એકજ શબ્દના બીજા ભાષામાં જુદા જુદા અર્થો થાય છે, અમુક રૂઢ શબ્દ પ્રવૈગી ના વિશિષ્ટ અર્થ થાય છે. એકજ શબ્દ માટે જુદી જુદી ભાષામાં જુદી જુદી નર-નારી નાન્યતર ભલિઓ હોય છે, ક્રિમાપદનાં રૂપો (વિશિષ્ટ પ્રકારનાં) છે, અને જુદી જુદી ભાષામાં વાક્યમાં શબ્દો જોડવાની પદ્ધતિ જુદી જુદી હોય છે, આ બધા પ્રશ્નોનાં ઉકેલ થઈ ગયે છે અને એ પ્રશ્નો આ સ્વયંસંચાલિત યંત્રને મુઝવતા નથી.

અત્યારે સોવિયેટ સઘની વિજ્ઞાનોની આકાશીમાં અંગ્રેજી, રશીયન, જર્મન, ચીની અને જાપાની ભાષાઓનાં લખાણોના ભાષાંતર આવા યંત્રો દ્વારા કરવામાં આવે છે દરેકરશીયન અને ફ્રેન્ચ ભાષાઓના ભાષાંતરો માટે પણ આવા યંત્રો તૈયાર થઈ રહ્યા છે.

આપણે ઉપર જોયું તેમ અંગ્રેજીનું રશીયન ભાષાંતર કરનાર યંત્રને ૯૫૨ અંગ્રેજી શબ્દો આવડે છે. હવે એ સોવિયેટ વૈજ્ઞાનીઓ એવું યંત્ર બનાવી રહ્યા છે જેને ૨૩૦૦ કરતાં વધુ શબ્દો આવડે મજિતશાસ્ત્રના લખાણો ના ભાષાંતર માટે આ યંત્ર સાર કામ

આપે છે. એક આખા પાનામાં આવે જ કેટલેક એકાદ બે શબ્દો એના દરેક કે જે આ યંત્રને ન આવડતા હોય.

આવાં યંત્રો મોટા પાયા પર ઉત્પન્ન કરવાની તકનીકોમાં હવે સોવિયેટ સંઘમાં કરવામાં આવી રહી છે.

આ ઉપરાંત, કેટલાક પુસ્તકો મોટેથી વાચવા માટેનું યંત્ર પણ શોધાઈ મળ્યું છે. એ યંત્રમાં એક પુસ્તક મૂકીને યંત્ર ચાલુ કરો એટલે યંત્ર મોટેથી એ પુસ્તક "વાચવા" માંડે છે. એ

જ પ્રમાણે "યુર" વાચવા માટેના યંત્રો પણ સોવિયેટ સંઘમાં શોધાયા છે. હવે વૈજ્ઞાનિકોને એવો વિચાર છે કે બધા ઉપરોક્ત યંત્રો એમાં કરીને એવું યંત્ર બનાવવું કે જેને એક ભાષા માં લખેલું લખાણ આપવાથી એ યંત્ર મોટેથી એનું ભાષાંતર મોલી મળવાને આવા યંત્રોથી એ લાભ થશે કે અનેક શુદ્ધિશાળી નિષ્ણતોને ભાષાંતર ના દસરડામાંથી મુક્ત કરીને અમની શક્તિને ઉપયોગ સર્જનશીલ પ્રવૃત્તિ માટે કરી શકશે.

—(સોવિયેટ સમાચાર)

જયપ્રકાશ જનતાને જગાડી

(૧૯૪ પાનાનું અનુસંધાન)

ચોડા માઇન ગયા તે તે પુછવા લાગ્યા તમે તે કહેતા હતા તે કે ભારત બંદુ મરીમ દેશ' મે' કહ્યું. 'હા વળી, તમે નબરોનબર ન જોયું?' તેણે જવાબ આપ્યો કે 'ના, હું એ નથી માનતો. જે મામની નજીકથી આપણે પસાર થયા ત્યાં મે જોયું કે દિવસનો અખત છે છતાંયે લોઠા આરામથી ખેડા છે. તો તે આ બધા ખૂમ જ અખીર દશે ખુમ ખાતા પીતા હોવા જોઇએ, મોજમજા કરતા દશે' મને બંદુ શરમ આવી તોયે મે કહ્યું: 'આ લોઠા એટલા માટે ખેડા છે કે તેમની પાસે કશ કામ નથી, તેઓ ખેકાર છે' પેલા જાપાની બાઇ પુસ્તક જોયા. 'કામ નથી? આપણે પાણી પીવા ગયા ત્યારે આસપાસ ડેટલી બધી અંદકી હતી? શું એને સાક કરવાનું કામ નથી?' મારી પાસે આનો કાઇ જવાબ નહોતો. હું અવાક થઈ ગયો. સૌ વિચાર કરશે તેો માણસની પછવાડે કામ હોઈશે આને તેો નરી અકમંપનતા છે.

આને આ આદોલન આગળ નથી વધતું અને વિનોયાનું કામ મદ પડી મધુ હોય એમ લાગે છે તે તે માટે તમે તમારા નસીબને રડો. અમારા અથવા તેો વિનોયાના નસીબને રડવાની કાઇ જરૂર નથી આ છાપાવાળાઓને પુઠો કે શા. માટે નાહકની જુદી વાને કરો છો? એજ જવડા, એ જ બક વાદને છાપીને ખ્યાતિ આપો છો તમારા છાપાઓમાં સારી વાને તેો આવતી જ નથી અને મિથ્યા વાતો મોટા મોટા મથાળાઓ સાથે છપો છે. વિનોયાઓને સદેશ જનતા સુધી પહોચાડો છો કે? જનતાના શિક્ષણ ની જવાબદારી તમારા શિરે છે. રાષ્ટ્ર નિર્માણમાં તમારે રચનાત્મક ભાગ ભજવવાનો છે.

તો આને આપણા સૌ માટે વધુ કંઈ રહેવાનું નથી રહેતું, માત્ર કરવાનું રહે છે. પછી જુઓ કે ખીલ ખાર વર્ષ ખાદ આપણી સિકવ કેવી બદલાઇ ગય છે!

—જયપ્રકાશ નારાયણ

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની

અને વહીવટ કરીએ છીએ:—

આમ, દરીયાઈ, અવસ્થાંતર, મોટર, માલ, ઝોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માહીકો (ભાથે) અકસ્માત વિ

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારા

જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન : ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ ખેળ હોઈમાં જ છે
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા : આમ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૧૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રાંતોમાં ભેગી કરે છે

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા

સાથે વીમો ઉતારાવો

હિંદના સમાચારો

તા ૨૪-૫-૧૯૬૦

ગાંધીજી અને ટાગોરના વારસાની સાચવણી

મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચન્દ્રશેખર વેલ્લુ ડે હિંદના આ સૈનાને મહાન પુત્રો પુ મહાત્મા ગાંધીજી અને કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના વારસાની સાચવણી કરવી એ લોકોની ફરજ છે.

શ્રી ચન્દ્રશેખર ટાગોરના જન્મદિવસની ઉજવણી અર્થે રખાયેલા વજુ દિવસોનો ઉત્સવ પ્રસંગે અમ બોલ્યા હતા મુખ્ય પ્રધાને કહ્યું કે બમાળ અને મહા હ, લામણી અને કાર્યપ્રણાલીમાં મળતો આવે છે બનેના વાપણો સમવય સંધાથી ચાલે આવે છે બમાળના દરેક સામજિક લેખોના પુસ્તકોના બપતર મરાહીમા થયા છે જેવી રીતે લીલક, ગોખલે અને રાનડે ના નામો દરેક મરાહીઓના હબે રહેતી તેવી રીતે ટાગોર, ખીપીનચંદ્ર પલ અને અરવિંદ ઘે પના નામો પણ મરાહીઓના હબે રહેતી

દેવનાગરી લીપીમાં ગુજરાતી

ગુજરાત સરકારે સચિવાલયના કાર્ય માટે દેવનાગરી લીપીમાં ગુજરાતી વાપણો ઉપયોગ કરવાનો તર્કાર રાખ્યો છે એવા મતવાગ અતર મળ્યા છે. દેવનાગરી લીપી વાળા ટાઇપ ગાઈડરો દરેક આરીસોને હુક સમનમાં પુ પડવામાં આવશે

અક સનાવારોએ બધુ વ્યુ કે આવુ કરવનું મારણ એ છે કે દેવનાગરી લીપી તપરાતા આપગી રાઈટ વાપણો વડુ મદદ કરી એ થઈ પડશે

ધાડપાડુઓનાં સગાં વહાયા વિનોબાને મળશે

મખ પ્રદેશના ધાડપાડુઓ ચ મથ નહી ઓળગી ભાગ્યા હ તેગોના સમા વહાલાને, આચાર્ય વિનોબાને મળવાનું કામ સોપી તેમો પનાયન મળા છે પમયાત્રા કરત થી વિનોબા અનેહાની ઉડી ખીજીયા એકલ વિવસ નો મર્મ નેટલા દુર છે

એ જનતામ પદુનાય સિદ્ધ આ ધાડપાડુઓના સમાવહાલાઓત આચાર્ય બવે પસે હઈ ના દતા

ધાડપાડુઓ પોલીસન શરણુ થશે શાંતિમના ગીડી ગાવ આ ધાડપાડુ ઓના સબધમા ન આવી, એથી તમા મ જરા નિરસા ફેલાઈ બ બુતાન કાર્યકરો ન પચ દિવસથી ચપલ નહીના કિનારે તમાની શોધમા ફરતી હતી તે દવે પાછી ફરી છે.

ખંભાતમાં વધુ તેલના કુવાઓ

ખંભાતની અદર પ્રયોગ કરતા એ વધુ કુવાઓમા તેલ મળી આવ્યુ છે ખંભાત તેલ યોજના ઉપર કામ કરતા રશીયન, રૂમાનીયન અને હિંદી ટેકનીશીયનોઓએ આ સંજ્ઞતા પ્રાપ્ત કરી છે

૩,૮૪૦ શીટના ઉડાણમા આ તેલ મળી આવ્યુ છે આ સાતમો તેલનો કુવો છે, જેમા સંજ્ઞતા પ્રાપ્ત થઈ છે તિશના નિષ્ણાતોને અભિપ્રાય છે કે ૪૦ ક્વીન્ટન કરતા આવો એકાદ કુવો મળી આવે છે આ તો બારત નું શુભાગ્ય છે કે પ્રયોગ કરતા જ આવા તેલના કુવાઓ મળી આવે છે

વડોદરા અને સુરતમાં સખ્ત ગરમી

વડોદરા અને સુરતમાં સખ્ત ગરમી આ ઉનાળામાં પડવા માડશે છે. ૧૧૩ થી ૧૧૮ ડીગ્રી ગરમી પહોંચી ગઈ હતી વીસ વરસમ. આવી ગરમી પહેલીજ વખત પડવા માડશે છે એ પાનમાં રાખવા નેવુ છે કે આજ અગસામાં બારતના વિદ્યાર્થીઓ ધુનીસીવગીની પરીક્ષા આરે છે

વીળપુરવાસીઓ ગૃહનો ત્યાગ કરે છે

વિળપુર શુકામાં પાણીની તગીને લઈ દુકાળ નેવુ લાગે છે આથી દબરો કુટુબો ઘર છોડી પીવાના પાનુની શોધમા નીકળી પડ્યા છે કુવાઓ સુકાઈ જવા માડ્યા છે, અને મોટી નહીઓ પણ સુકાવા માડી છે. ગુદોલ જરા મોગી ટાકી છે અને પારો ની વહે છે, લાથી પણ લોખા પીવાના પાણીની શોધમા શરેર છોડી જવા માડ્યા

પોલીસ ઉપર પગલાં લેવાની માંગણી

રા.પુર સર્વોચ્ચ સમીતીના અધ્યક્ષે અમરપત્રોએને કહ્યું કે રાયપુર સર્વોચ્ચ સમીતીએ ને કાગધીનો કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હ, તેનો પોલીસો અસહ કારીગ સઘ મળી બગાજુ કરવા માગે હ આથી રાયપુર સર્વોચ્ચ સમીતીને મખ પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન નરે ભખાવાનું ત્યાગુ છે

ધુના તમાગ્ય મુદુ કે ને સરકાર એકાદ માખગાની અદર આનો કીમ ન કરે તો સર્વોચ્ચ કાર્યકરો પોલીસ

રોચનની સામે અનહનવત માંદરી અને પ્રાર્થનાઓ કરશે નેથી પોલીસો ના મનની શુધ્ધી થાય. આ ઉપરાંત મામોથી કાર્યકરો કાંતિથી સરપલો માંદરી ને છુદાના થાણા શુધ્ધી નશે અને આ રીતે અમલદારોનું ખાન દેરશે

ખોટી નોટોથી બચવાનો ઉપાય

બારતની સરકારે નકકી કમુ" છે કે પરદેશી મા હિંદી મુલાકરે ૭૫ રૂપીયા થી વધુ હિંદી ચલણી પૈસા સાથે ન લાવવુ આ પમલા લેવાનું કારણ એટલું જ છે કે મુલાકરો ખોટી નોટો બારતમા લાવે છે અને વહેતી મુકે છે. આ પમલાથી સરકાર એ અટકાવે માગે છે

પહેલા મમે એટલો પૈસા લોકો લાવી શકતા, આથી આતરરાષ્ટ્રીય ટુકડીઓ ખોટી નોટો બારતમા ચોરી લાવતા અને વહેતી મુકી દેતા. હાલમા ૧૦૦ રૂપીયાની ખોટી નોટો પાકીસ્તાનથી આવતા અમૃતસર અને મુંબઈમાં પકડાય હતી

મધ્ય પ્રદેશમાં ૧૦ લાખ રૂપીયાની કેન્સર હોસ્પીટલ

મધ્ય પ્રદેશની સરકારે ભોપાલમાં ૧૦ લાખ રૂપીયાના ખર્ચે અહતન કેન્સર રીસર્ચ ડેપ અને હોસ્પીટલ સ્થાપવાનું અહીં નકકી કમુ" છે. આ હુદ મખ સરકારના ખર્ચે તઈપાર થશે જારે આ હોસ્પીટલને ૨ લાખ ૫૦ હજાર રૂપીયાની મદદ બારત સરકાર આપશે.

આ હોસ્પીટલમાં નિષ્ણાત કેન્સર ડોકટરોને ઉચા પમારથી સરકાર રાખનાર છે કે નેથી તખીખી કેદમાં ધોરણ અત્યત ઉચુ" રહેશે આ સેવાનું કેન્સર અગે સશોધન કરવાની સમવડ પણ વિદ્યાર્થીઓને મળશે

બારતમાં નવી સંરક્ષણ કોલેજ

નવી દિલ્હી, ખિંદનની ઈમ્પીરીયલ સંરક્ષણ કોલેજની પાયરીએ નવી દિલ્હીમાં રાષ્ટ્રીય સંરક્ષણ કોલેજ એપ્રોલની રજમીથી શરૂ થઈ છે. આ કોલેજની અદર સીતીલર સર્વોચ્ચાળા અને સીતીલીયન અમલદારોને બારતનાં મંરક્ષણ મટે મહોળાં પ્રમાણુમાં તાલીમ આપવામાં આવશે. રાષ્ટ્રીય સંરક્ષણની

આર્થિક, વૈજ્ઞાનિક, રાજદારી અને ઓલોજિક મામલોની તાલીમ મળશે.

વૈજ્ઞાનિક મંડળી

કાઉન્સીલ ઓફ સાઇન્સીસ અને ઇન્ડસ્ટ્રીયલ રીસર્ચના વલિવટ નીચે એક વૈજ્ઞાનિક મંડળી સ્થપાઈ છે અને તેમાં ૧૦૦ ઉપર વૈજ્ઞાનિકો હંઆથી હોલા ઉપર જોડાયા છે.

આ વૈજ્ઞાનિક મંડળીની સ્થાપના એટલા માટે કરવામાં આવી છે કે પરદેશ બધી આવેલા સારી ડેવલપ્પી વાળા વૈજ્ઞાનિકો અને કલા વૈજ્ઞાનિકો આમાં જોડાઈ અને લાખકાત પાથી યોગ્ય જગ્યા એ તેમની નિમણુંક થાય. કેમકે ડેવલપ્પીવાળા બારતીય વૈજ્ઞાનિકો પણ એમાં જોડાઈ શકશે.

મુદાવેલા વૈજ્ઞાનિકોનો સરકારી ખાતાઓમાં, ઓલોજિક યોજનાઓ માં, રાષ્ટ્રીય પ્રયોગ યાળાઓમાં, યુની-વર્સીટીઓમાં, વૈજ્ઞાનિક અથવા કલા. વૈજ્ઞાનિક સંસ્થાઓમાં સમીતીનાં નિર્ણય મુજબ વરણી થશે

હિંદી વહાણવટાની પ્રગતિ

નવી દિલ્હી, ૧૯૫૯માં હિંદી વહાણવટાની સારી પ્રગતિ થઈ હતી ૧૯૫૯ ની ડીસેમ્બરની આખર સુધીમાં હિંદી માલીકીની ટનેજ ૭,૩૯,૦૦૦ ટન સુધી પહોંચી હતી વર્ષની સરઆત માં ૬,૩૮,૦૦૦ ટન સુધી હતું. ખીજી યોજના પ્રમાણુ એટલેજ ૯,૦૦,૦૦૦ સુધી પહોંચાડવાનો વિચાર છે.

હિંદના કિનારોને વેપાર ૨૫૧,૦૦૦ ટનથી વધી ૨૭૪,૦૦૦ ટન સુધી પહોંચ્યો હતો આમ વેપાર વધતો જાય છે અને હિંદી વહાણવટાની પ્રગતિ પણ દિવસે દિવસે વધતી જાય છે.

શિક્ષક જોઈએ છે

શ્રી યુનાઇટેડ હિંદુ એસોસીએશન ડેપટાઇન દારા સચાલિત શ્રી હિંદુ વિલામંદિર ડેપટાઇન, માટે યોગ્ય હિંદી, ગુજરાતીતુ શિક્ષણ જ્ઞાન આપી શકે એવા અનુભવી શિક્ષક અને શિક્ષિકાની ભરિયાત છે લાખકાત અને પ્રમાણુપત સાથે લખો

હિંદુ વિલામંદિર મંત્રીથી

પો. ઓ. મોહન ડપરજ, ડેપટાઇન.

માસ્ટર પ્રધર્સ (મી.) લીમીટેડ

અવ જલના તાલકન, રેલવી તેમજ મુત્તાક કાપડ, કોમ્પો માખશા અને પુરપો માટે ભિતમ જલના પુલન જર્કી, પુલોવર, મારડીન-સ અને જખ્યાઓ માટે-બુડીક ખીન્સ, બ્લેન્ડેસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિચેર.

દરેક ભાલના માલ માટે તપાસ કરવા બહામમુ. ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, એહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬

જીવનનાં ઝરણાં

શ્રી રાવજીભાઈ મણિભાઈ પટેલ

[નવજીવન પ્રકાશન તરફથી પ્રકાશીત 'જીવનના ઝરણાં' (સુધારેલી વધારેલી આદર્શ ૨) માંથી મૂળ આ લેખ લેવામાં આવ્યું હતું છે. રાવજીભાઈ મણિભાઈ પટેલ યુ. બાપુજીના નિકટ સંપર્કમાં હતા તે આ લેખ વાચવાથી જણાશે અને આ લેખ 'મિલાવ'ના માર્ગે ૧૯૬૦ના અકાશી છાપાએ છીએ.]

રજિયામણી ભરી

આજની પડી રજિયામણી,
હાં રે મારો વાલો આવ્યાની
વધામણી હોજ રે,
વધામણી હોજ રે—આજની.

મારા માતૃશ્રીના દરદની વાત મેં તો બાપુજીને બધી દીધી હતી. પણ એક દિવસ મારાં માતૃશ્રીએ મને પ્રેમ બાવે કહ્યું: "ભાઈ, બાપુજીનાં દર્શન મને ન થાય! મારૂં ચરીર સાઈ હોત તો જરૂર ત્યાં જાત પણ આવી ખીમાર હું શી રીતે ત્યાં જઈ શકું? અરતાં અરતાં એમના દર્શન કરું તો અને કેટલી શાંતિ વળે! જાને, તારૂં મન ત્યાં ને ત્યાં છે; એ કાંઈ અમરતું હશે! તું હવે તો બાપુજી આપણે ઘેર આવે ખરા?"

માતાની પ્રેમાળ મામણી સામળી હું તો મળમળો થઈ ગયો. મેં કહ્યું, "તમારી ઇચ્છા જણાવું" તો આવે એવો અને વિશ્વાસ છે એ તો બાપુજી છે; ભક્તાધીન છે, આપણા પ્રેમને વશ છે; હું લખીશ."

મેં બાપુજીને પત્ર લખ્યો. બાપુજી નો વળતો જવાબ આવ્યો, "હું આજુ કું."

બાપુજી મારે ઘેર આવે છે એવી જાહેરાત હું શી રીતે કરી શકું? બાપુજીનાં ઘેર જાય અને દીકરાને તેની જાહેરાત કરવાની હોય ખરી? બાપુને એ અગે ખઈ! પણ મોત્રો તો જાણે જ ને! મારા માતૃશ્રીને અને પત્નીને કહ્યું કે, "બાપુજી આવે છે," એટલે ધરમાં અને આડોશીપાડોશી પણ જાણે જ ને! આમ આખા ગામમાં વાત ફેલાઈ કે કમંચીર મોહનદાસ માધી જોજના આવે છે. (તે દિવસે બાપુજી 'મહાભાઈ' તરીકે નહોતા જાણાતા.) સંવત ૧૯૭૧નો બાદરવો માસ હશે મારા કુટુંબીઓએ મને પૂછ્યું, "બાપુજી આપણે ઘેર આવે છે, તેમના સ્વામત મારે શું કરવું?" મારા માતૃશ્રીએ પૂછ્યું, "ભાઈ, બાપુજી મારે શું જમવાનું કરાવશે?" હું શો જવાબ આપ્યો હું તેનો વિચાર કરું અને મારૂં હૃદય બરાઈ આવે મારા હૃદયની વાત કોઈને ય શું કહું? છતાં માતૃશ્રીને કહી.

"બાપુજીના સ્વામતને બાલ દેખાવ નેટલો મરી તેટલું બાપુજીને ફરશે નહીં. સ્વામતને બાલ દહારો બધાય

અધુરો—અપૂર્ણ દરો અને તેની પાછળ પડ્યા એટલે તેની ખાગી પુસ્તકોમાં હૃદયની પુસ્તકો રહી જવાની બાપુજીને મોતીના ચાળથી વધાવીએ તેના કરતાં હૃદયના પ્રેમથી વધાવીએ તે સારું નહીં? તે તેમનું સાચું સ્વામત ન જણાય! વળી બાપુજી તો પોતાને ઘેર જ આવે છે. પોતાનું ધર ન માનતા હોત તો તે આવત ખરા! તમારી ઇચ્છા હું તેમને દર્શાવી શકત પણ ખરા! હું તો જોવો છું તેવો તેમને ચરણે પડવા નો. એ મારૂં સ્વામત, જમવામાં તો કાળા, ખજૂર, શીમદાણા અને સુકો ગ્રેવો લાગી મુકીશું, ખીલુ શું કરશું? કાંઈ દમામ કે ધમાલ કે બાલ દેખાવ મારે કરવો નથી."

મારા માતૃશ્રી સમજ્યા. મારી વાત તેમને પણ મગી એમણે પોતાનો વિચાર કરી રાખ્યો હતો તેની અને પછીથી અખર પડી બાપુજી અમિ માર વાગ્યે આવવાના અને ચાર વાગ્યે પાંજા ફરવામાં હતા તેટલા સમયનો કાર્યક્રમ પણ મેં ધરોશી નહીં ને જણે તે કહે તે કાણે જ્યાં જવું હોય ત્યાં જવાનું અને ને રિયલિટી હોય તે રિયલિટી તે જુએ વળી અને ખાતરી હતી કે તે ને કાગળે આવે છે તે સીતાય ખીલ કાવની તે આયા પણ નહીં રાખે

તે ધન્ય દિવસ આવ્યો! સવારે ઉઠી શીયાદિથી પરવારી માતૃશ્રીના ધા સાક કરી, ઘોષ, જ્વાની બતોએ મુકી મેં પાટો બાખ્યો અને બેઠક કરી. મારા માતૃશ્રીએ પોતાનો ઝોરડો લોપા યો તોમા ગમજળ છટાવ્યું પોતા-

ના ઝોરડાને આસોપાલવવું તોરણ બધાંબુ પોતાના પલમ બદાર કલાવી પોતાની પધારી નીચે કરાવવાની અને પાણી તથા પુષ્પ પોતાની પાસે રાખી મુકાળા પધારી પાસે જ પોતા નો હાથ પહોંચી શકે તેટલામાં બાપુજી ને જોસના મારે માઠી મુકાવી

હું મારા મિત્રો સાથે સ્ટેશને ગયો. બાપુજી આડીમાથી ઉતરી હું તેમને પાસે પડ્યો. બધાએ પ્રણામ કર્યો અને બધા વાતો કરતા કરતા આવ્યા મામ વીધીને ઘેર આવ્યા બાપુજીને હાથપમ ઘોવા પાણી આપ્યું. પછી પોતાને પાણી આપ્યું સાવ શાંત વાતાવરણ! તે વખતે શી વાત કરવા ની હોય? શાની વાત કરે? બાપુજીએ મને પૂછ્યું, "પ્રેમ, તમારા માતૃશ્રીને જ પ્રથમ મળી લખ્યું—ખરૂં ને?" "હા જી, જેવી આપની ઇચ્છા," એમ કહી હું ઉઠ્યો. બાપુજી પણ ઉઠ્યા ઝોરડામાં ગયા મારા માતૃશ્રી મુસ્કેલી થી અટેલીને બેઠા થયા હતા, તેમણે હાથ જોડી પ્રણામ કર્યો બાપુજી આડી પર બેઠા પાસે રાખેલી આવચમની વતી માતૃશ્રીએ બાપુજીનાં પમ પર પાણી સીંચીને પમ ઘોવા, અને ચરણ રજ માથે ચડાવી. પછી પમ પડ પુષ્પ મુકી પગે લામતા તેમને હાથિ આવી મયા બાપુજીએ ચરીરની હકીકત પુછવા માઠી અને તેમના પાટા ઊંડ વાનું કહ્યું એક પછી એક મને હાથ અને મને પમના પાટા ઊડી, બાપુજીએ પોતે બધા ધા સાક કરી પોતાને હાથે પાટા બાખ્યા તે વખતે હું તો મુઠ જ થઈ ગયો કાંઈ બોલવાનું મુજબ નહીં અત્યારે પણ તે કાણુ વિરે કમ લખવાનું મુજબ નથી. બાપુજીએ મુગે મોટે તે પ્રમાણે કાર્ય કરીને પછી મારા માતૃશ્રીને કહ્યું, "ગમનામ દેને ચોંતા કરવી નહીં મરણની ખીક તો નથી ને? મરણ આવે તો શાંતિથી જમ અને મળ્યા તેમ તેને પણ મળી લેવું." માતૃશ્રીએ મેં હાથ જોડી એટલું જ કહ્યું કે 'હા જી આવે કહ્યું તેમ કરીશું."

અમે ત્યાંથી ઉઠ્યા. મારૂં હૃદય તે બરેણું જ હતું 'મમ રંકે જીવ પ્રથુની આટલી બધી કુપા! મારા જેવા નિર્બંધ જીવ પર બાપુજીની આટલી બધી મમતા! સાથે જ હું ઠિંચુજી છું; હું વિરાટને ક્યાથી પામી શકું?' આવા અનેક વિચારો કરતો મુગો મુગો બાપુજી પાછળ આવ્યો ગેડે બેઠા પછી બાપુજી મને કહે, "તમારા માતૃશ્રીને ઝોરડાને કરાવવાનો વિચાર કરશો નહીં. તેમના હાડ મુંચવાની જરૂર નથી. જરૂર પડે તો વેદ-ડોક્ટર ને બોલાવજો અને તેમની સેવામાં જ સતત રહી તમે જ તેમની સારવાર કરજો ધ્યાની સ્વચ્છતા કરવી અને પાટા બાંધવા જોરે સર્વ તમે જ કરજો અને મરણ આવે તો શાંતિથી જાય તેમ કરજો."

પછી બાપુજી જમવા બેઠા. જમ્યા પછી ગામમાં એક-એ સ્થળે જવાની વિનતીને સ્વીકારીને ત્યાંથી હરિજનવાસમાં જવાનું નક્કી કર્યું. આજ (સન ૧૯૪૫)થી ૨૮ વર્ષ ઉપર સોજના મા કોષ હરિજનવાસમાં જવા ટેવાયેલું નહોતું, અને ઉચ્ચ મણાતી કામના કોષ ત્યાં જતા પણ નહીં. પણ બાપુજીની ઇચ્છા સંભળી એક વડીલ પાપડી પહેરીને ઉઠ્યા. હરિજનવાસ મા તે કઠી ગયેલા નહીં, છતાં અંદર જઈ બધાને બેગા કમી અને માધીજી ત્યાં તેમને બધાને મળવા આવે છે એવી અખર આપી બાપુજી હરિજનવાસમાં ગયા. તેમની સાથે લખબમ બસો જજી બ્રાહ્મણ વાણિયા, પાટીદાર, નાના-મોટા બધા વે ગયા સોજે જીવગીયા પ્રથમ જ વાર ત્યાં પમ મુક્યો દશે બાપુજી બધેય કમી વણાટ કામ જોયું. બધાની સાથે વાતચીત કરી અને આશાસન આપ્યું. બધાને લાગ્યું કે ઉચ્ચ ગણાતી મોચોના મહોલવાની ગણી ત્યાં નહોતી. બાપુજીએ પણ એ વાતની માદ આપી.

ત્યાંથી સમય થતા સ્ટેશન પર ગયા. આડી આવી અને બાપુજીને લઈ અર્ધ. જાણે કોષ અમુલ્ય વસ્તુ મુકાવીને મારી પાસેથી ચાલી મધ હોય તેમ હું બેબા-કળો યઈ ઉગો રહ્યો. મેં માઠી તરફ નેચા ક્યું, નજર બદાર ચાલી મધ એટલે હું ઘેર આવ્યો. આમ બાપુજી આવ્યા અને મયા આ આમમનનું મધુક સમરણ હું જીવનભર યાદ કરી મારા હૃદયને પોખા કરીશ

(અધુરું)

સાથે બાંધવાની રીજન અને વેણીઓ

મખમલ, સાડીન, ટાઈટ સીટકની, રીજન અનેક રંગ, ડીઝાઈન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને સોટર શણકારવા માટે જરૂરબંધ રીજનો મળી શકશે.

અચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીડાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગોટે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચસ મળશે

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના મુંદર કુલો મળશે.

ટેકાણું : માખરો હેટસ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રન-સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, બેાક્સ પરપઝ.
માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

મુકકીપીંગ, ઇનક્રમ ટેકસ રીટ-સ, લાઈસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનસ્પેરન્સ માટે મળો :
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાઈલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, ફોરનર હાથગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪

બળ સુખ સુકી છે

(જયપ્રકાશ નારાયણ)

ક્રાંતિકારી હોગેરિયન લેખક આર્થર કર્સર અને ઇંગ્લેન્ડમાં મળ્યા હતા તેમને સર્વોદય આદોષનમાં ખુબ રસ છે અને આદોષન અંગે વાત કરતા હતા આદોષનનો ઇતિહાસ કહીને હું એમને કહી રહ્યો હતો કે આર્થરે કામને સુસમર્પિત કરવાનો (કોન્સોલિડેશનનો) કાળ આવે છે મહેશી જીનને વહે આઇ રહી છે, નવી જીનને ખેડવા લાપક બનાવવા છે કાર્યકર્તાઓના નિર્બોહની જોદવણ થવા લાગી છે. આમલુ પમલુ બરતા પહેવા ભલે આ પમલાને મજબુત બનાવવાનો પ્રયત્ન આવે છે.

કરસરે હસીને અને એક ચીની કહેવત સંબંધાવી 'કહેવત સંબંધાવી એવી છે માછીમારના છાનમાં જે કાળ હોય છે, એક ભલ નાખીને માછલા પકડવાનો અને બીજો ભળને સુકવીને ફરી પાછી પાછીમાં નાખવા તર્કપાર કરવાનો! તમારા કહેવા મુજબ આદોષનનો ભળ સુકવવાનો કાળ આવે છે, નહીં?'

મે કહ્યું—'હા હા' કરસરના દિલ મા સર્વોદય વિષે સદાનુભૂતિ છે અને ક્રાંતિ વિષે તડપ છે તેઓ અગ્રારી આ વાતચીત અંગે વિચાર કરતા રહ્યા હું બપોરે જવા નીકળ્યો ત્યારે તેમણે મને એમની છેલ્લામાં છેલ્લી ચોપડી આપી એમાં લખ્યું હતું 'ને પી ને આ. કે તરફથી બેટ— ભળ સુકાઇ સુકી છે. દવે ફરી પાછા આદોષનમાં પ્રવલવવું જોઇએ'

અહીં ને ચર્ચાઓ ચાલી તેની મારી ઉપર એવી અસર પડી છે કે કાર્ય-કર્તાઓનો આત્મવિશ્વાસ વધ્યો છે. ડેટલાકની વાતમાં નિરાશા પણ દેખાતી હતી, પણ તેવા બહુ આજા હતા મોટા ભાગના લોકોનો આત્મવિશ્વાસ છે અને વધવો જ જોઇએ

અરે જ ભળ સુકાવા આવી છે, કદાચ પુરી સુકાઇ પણ અઇ હોય કદાચ અ પલ્લે ભળતા પછુ ન હોઇએ અને માછલી પકડવાનો કાળ શરૂ થઇ ચ્યો હોય, કદાચ આપો આપ માછલી પકડાવવા લાગી હોય અને નાના હતા ત્યારે નગીના ધોધમાં હતરી રાખી ને માગ્યાં રકડના કારતક મળેના

મા એની મોસમ આવતી અમારે કાઇ કરવું પડતું નહીં આજના આપો આપ જ ટપોટપ આવીને બરાતા તેવુ આપણા આદોષનમાં ચાપ તો નવાઇ નહીં એવી મોસમ તો પાર મહિને એક વાર જ આવે છે ને?

મારા ખ્યાલ મુજબ ડેરજમાં ને બન્યુ તે બતાવે છે કે રાજનેતિક પક્ષોની પદ્ધતિ તરફથી જનમાનસ હટી રહ્યું છે ૧૯૫૧માં બુદ્ધાનમનુના આ રંભ ટાણે હતું તેના કરતાં આજે લોકમાનસ લોકનીતિને ધણ વધારે અનુકુળ છે રાષ્ટ્રીય અને આંતર રાષ્ટ્રીય વાતાવરણ અહીંસાને વધુ અનુકુળ બન્યુ છે આપણે આપણા કાર્યકર્મોને દ્વંતાથી અમલ કરતા રહી એ તો સભવ છે કે આવતા સમેલન પહેલા આપણને પુરબદારમાં માછળી પકડાતી જોવા મળે

વિવિધ વર્તમાન

મીસ હાનાહ સ્ટેન્ટન
વિલાયત તરફ શુનિવારે સવારે મીસ હાનાહ સ્ટેન્ટનને પાચ રપેશીયલ ધ્યાનના માણસો પ્રીટોરીયા ડેલખાનામાંથી બહુ વિમાન ગુદે લઇ મયા ત્યા સખત નજર રાખી તેઓએ મીસ સ્ટેન્ટનને વિમાન ઉપર ચઢાવી મીસ સ્ટેન્ટનને આ જુલમી સરકારે દદપાર કરી છે. મીસ સ્ટેન્ટન કોટોટીના ધારા નીચે પકડાય હતી આ વિલાયતના પ્રવાસ દરમીયાન

મીસ સ્ટેન્ટનના બાઇ કાપર ડીમથી સ્ટેન્ટન સાથી હતા એક સ્ત્રીને જરા આ પાચ રપેશીયલ ધ્યાનના માણસો ચક્રમક લાગી હતી આ સ્ત્રી વિમાન ગુદના મેદાન ઉપર મીસ સ્ટેન્ટનને— વિદાય આપવા જતી હતી, અને આ રપેશીયલ ધ્યાનના માણસોએ એમને રોકી આ બાઇએ જવાન આપ્યો, 'તમે શુ જોતા ઉપર જોઇએ જુલમ ક્યો ન તે દવે ભય છે, અને અમે ડેવળ વિદાય આપવા આવ્યા છે' આ બાઇનું નામ પેવા રપેશીયલ ધ્યાન ના માણસે નોંધી લીધુ

વિદ્ય પહેલવાન આમાનું મૃત્યુ

હોંના એક વખતના કુસ્તીબાજ પહેલવાન આમાનું મૃત્યુ થયુ છે, તેઓ ઘણા વખતથી બિમાર હતા અને ભામલા પછી એમની રિથતિ કંઈ સારી ન હતી

આજ મામાએ વિશ્વવિખ્યાત કુસ્તી બાજ ઝીબીરકોને હરાવી વિષના ઐષ્ટ કુસ્તીબાજમાં મજબુત કરાવી હતી

રાજદ્વારી સ્ત્રી કેટીઓની શેરબદલી

કોટોટીના ધારા સ્ટેન્ટન પકડાયેલી સ્ત્રીઓમાંથી આઠ સ્ત્રીઓને, પ્રીટોરીયા સેન્ટ્રલ જેલમાંથી એન્જીયુલ-સમા નામલ સ્ટેન્ટનની નવા બધાયેલી જેલમાં ખસેડવામાં આવી છે આજ સેન્ટ્રલ જેલ

મા ૨૦ સ્ત્રીઓ અનજનવત ઉપર ચઢી હતી તે અનજનવત લોખવારે પૂરો થયો જ્યારે આ સ્ત્રીઓને ખસેડવામાં આવી હતી ત્યારે તેઓને ઉપવાસ મલુ હતો ઘણી નળજાઇને લીધે આ સ્ત્રીઓને એન્જીયુલ-સમા ખસેડવામાં આવી હતી

શ્રી પ્રીટોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષિક બહેર સભા શુનિવાર તા ૧૮-૬-૧૯૬૦ના રોજ બપોરે ૨-૩૦ વાગે સેવા સમાજના મકાનમાં નીચેનું કાર્ય કરવા મળ્યું

- (૧) પ્રાર્થના (૨) મયા વર્ષની વાર્ષિક સભાની મીનીટસ (૩) મત્રીઓના હેવાલ (૪) ખળનચીઓના આર્થિક પરિસ્થિતિ બતાવતો અહેવાલ (તપાસ નીસના અભીપ્રાય સાથે) (૫) પેટા સમીતીના મત્રીઓના તથા ખળનચીઓના હેવાલો (૬) ટ્રસ્ટીઓના હેવાલ (૭) અધિકારીઓ અને વ્યવસ્થાપક સમીતીની ચુટણી (૮) બધારણ (૯) પરચુરણ

મચનલાલ પીરબલાલ
રાઇબાઇ પ્રેમલાલ
ને મા મત્રીઓ

નવા પુસ્તકોની માટી

સન્કારિતાત છાંયડે શ્રી. ૩-૦
કોઇ જોર કોઇ કાળા શ્રી. ૭-૦

ચા. બા. ૫૨૬૦ -- ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
ટેલીગ્રાફ એડરેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રા) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
એ હા ની સ બ ઝ'.

હોલસેલ અને રીટર્નલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ માસરી માથામાં નાંખવાના ભત ભતના રેમી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બ'બડીઓ-કેરમોહ અને સ્ટાઇલર તથા બીજા અનેક રેશી ચીજો કીધાયત બાવથી મળશે.

ખાસ હરખાસત : હિંદની અંગરખતી

(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

૧૫ શુભાખ ૩ તોલા ૩૭-૬ ૬૩૫	સુગંધ રાખી	૫ ,, ૩૩-૦ ૬૩૫
(પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)	"	૨૧ ,, ૧૮-૩ ,,
ગેટવે એન્ટ ઇન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ૬૩૫	"	૧ ,, ૮-૦ ,,
" " ૧ ,, ૬૦-૦ ,,	"	૧ ,, ૪-૦ ,,
ચમીલી ૨ ,, ૧૮-૦ ,,	લતા ગોરકાદર	૧ ,, ૪-૦ ,,
" " ૧ ,, ૮-૦ ,,	ચદન પૂપ ૧૬ લાકડીના ટબ્બો	૩-૦

એડર્સ સાથે રોકક — કરબન માટેના ભાવો.

હમારી ખાસ અસલી ખાસમતીના ચાખા પણ છ બારામતી ચાખા ગી. ૧ ૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીધાયત ભાવે મળશે

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—

ફ્રેક ભતના ઇન્ડિયન હાળ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને ફરેક ભતના ઇમ્પોર્ટ ચાખા

K. HARIBHAI & SONS

(PTY) LTD

Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add "BHAISONS"

સત્ય

જીવરામ

શ્રી મહાશ્વેતા પંડ્યા બી. એ.

(નવા અંકથી ચાલુ)

૬* વાનતા સૌ પોતપોતાના વર્ગમાં મધુ, પશુ કોષનો શીખવાડવામાં જીવ ચોંટતો ન હતો. થોડીવાર એ પ્રમાણે ચાલ્યું, પશુ દલે ભારતરથી ન રહેવાઈ એમનું ધૂધવાએલું મન કિબરો દાલવી નાખવા આનુભવોકુલ બની મધુ. ચોપડી બંધ કરી એ હેડમાસ્તર પાસે પાઠેથી ગયા. હેડમાસ્તરે ઉંચું બોલ્યું પશુ દલેને તો હામા રહેતા મથરાટ યતો હોય એમ સામે પુરથી મા બેસી મયા.

'કેમ?' હેડમાસ્તરે સીધું જ પૂછ્યું. 'સાહેબ, જીવરામ સખથી આપને કંઈક કહેવા આવ્યો છું,' કહી દલે ભારતરે વાત શરૂ કરી, 'વધો પહેલા જીવરામને બાપ આ જ નિશાળમાં પઠાવાળા તરીકે કામ કરતો મારા પિતાજી તે વખતે આ નિશાળમાં બહુતા ને તે વાત કરતા કે જીવરામ નાનો હતો ત્યારથી આ નિશાળના કંપાઉ-ડમાં જ ઉછર્યો છે એ પશુ નાનો હતો ત્યારથી જ પાણી પાવા આ નિશાળમાં રહી ગયો હતો. એનો બાપ એને એના કામમાં સૂચનો આપ્યા કરે તે પ્રમાણે એ કામ કરતા પડાવાં લાગ્યો. એ પહેલેથી જ આ નિશાળના કંપાઉ-ડમાં એરડી મળી હતી તેમાં રહેવો. આમ ને આમ એનો બાપ તો નોકરી કરતા કરતા જ મૃત્યુ પામ્યો. પછી તો જીવરામ પરણ્યો, એની વધુ પશુ શાળામાં કચરો વાળતી, પાણી ભરતી, આમ બંને શાળામાં કામ કરતા ને પમારમાં થી એમનું જીવન ચલાવતા. પછી એમને ત્યાં ઊકરાનો જન્મ થયો એનું નામ પ્રભુરામ પાડ્યું હતું' બંને જુની વાતો યાદ કરી ને બૂતકાળની બિના આખી સામે જોતા હોય તે રીતે એ કહેતા મયા.

'આ બધો કુટુંબનો ઇતિહાસ બહુ થી ને મારે શું કામ?' મિ. દેસાઈએ જરા ચિડાઈને પૂછ્યું. 'સાહેબ, જરા સાબળો તો ખરા,' કહી દલે ભારતરે પાછી વાત ચાલુ કરી, 'પ્રભુ પાંચ વર્ષનો થયો અને એની મા એને મૂકીને ઇશ્વરના દરબાર મા ચાલી ગઈ. જીવરામની દલે પ્રભુ સિવાય રહ્યું નહિ. જીવરામને એકલ દાયે એને મોટા કરવા માડ્યો, ને પછી તો એને આ આપણી જ નિશાળ મા બહુવા મૂક્યો. એ અને હું બંને એક જ કલાસમાં સાથે બહુતા હજી અને મથરાઈ વાદ છે. બહુવામાં તો એ એવો ઠોસિમાર કે દરેક વખતે

પહેલે નજરે જ પાસ થાય; અને એ પાસ થાય એટલે જીવરામનું હૈયું આનંદથી નાચી ઊઠે! અને હજી યાદ છે કે જીવરામ અમારા કલાસમાં શાહી ભરવા આવે ને અમે મસ્કરી કરીએ કે 'પ્રભુના ખડિયામાં તમે સાંચી વધારે શાહી બરો છો' ત્યારે જીવરામ આખા વર્ગમાં બધાંના સાસુ જોઈ મોટેથી હસતા હસતા કહેતો, 'હા, પરજીને તો મારે આ નિશાળમાં ભારતર બનાવવો છે, તેથી એને બહુ બહુ પડશે માટે એને વધારે શાહી આપવાની! હું ને મારા બાપુ બધાએ પટાવાળાની નોકરી કરી પશુ આ પરજી તો આ નિશાળમાં ભારતરસાહેબની પુરથી પર જોશો' એમ કહી જીવરામ પ્રુબ આનંદમાં આવી હસતો, બાવિના રવપ જોઈ રાચતો અને અમને બધા ને પશુ સાથે હસવું આવતું. પ્રભુ પશુ તે વખતે ઘરમાં જતો ને નીચું જોઈ હસતો. પશુ ઇશ્વરને જાણે જીવરામની કસોટી જ કરવી હોય, એના પરજી અને વરસાદ વરસાવવો હોય તેમ એના પ્રજીને પશુ કોપાડી લીધો' દલે ભારતર ને આ કહેતા આખમાં ઝળઝળિયા આવી મયા. થોડી વાર કંઈ મોલાહુ નહિ પશુ તોય હેડમાસ્તર અધીરા ન બન્યા.

'પછી તો જીવરામ એકલો પડ્યો,' દલે ભારતરે વાત આગળ ચલાવી, 'અણધારી આફત અને અસહ્ય આધાત થી જીવરામ એકલમ ઘરડો બની ગયો એને આવાપીવા કયાનું બાન ન રહ્યું. અરે, અમને બધાને તો એમ જ થયું કે જીવરામ માડો થઈ જશે... પશુ પછી એક દિવસ અમારા હેડમાસ્તર જાતે એની એરડીમાં મયા. એ સૂતમન નવો બેઠો હતો. એને વાસે દામ મૂકી હેડમાસ્તરે કહ્યું, 'જીવરામ, ઊકરાઓ ના ખડિયા ખાલી પડ્યા છે, તું શાહી ન બરે તો શી રીતે તખે? શાળાના સેંકડો ઊકરા તારી રાહ જુએ છે ચાલ,' એમ કહી દાય પડી અહીં શાળામાં લઈ આવ્યા અને શાહી રેડવાનું વાસણ પોતે જ એના દાયમાં મૂક્યું ને જીવરામને અનજાત પાણી પોતાનું કામ શરૂ કરી દીધું, ઊકરાઓ ઘઉં-ટન જેન વાપરતા થયા, નિશાળની શાહી પાસ કોઈ વાપરતું નહિ તો ય એને બધા ખડિયા ભરવાનું કહી એનું ચિત્ત એમાં પરાવડાવ્યું... દલે દિવસે દિવસે એ રૂઢ બનતો જાય છે, કોઈ વાર એકલી, એકલો બળે પશુ છે કે, 'પરજી કયા ગયો છે? આટલા બધા

ઊકરા મારે તો છે, બધાંના ખડિયા મારે ભરવાના છે,' ને આ એક કામને લીધે એના મનજ પર કાળુ રહી છે, ને એની જીવાહોરી ટકી રહી છે. સાહેબ, હું તમને વિનંતિ કરું છું કે જીવરામને નોકરી પરથી ન કાઢશો.' દલે જીવરામને ને કંઈક ઊકરાટથી મોટેથી કહ્યું. બહાર રહુલ પર બેઠેલા જીવરામને એનું નામ મોલાયેલું સંભાળ્યું એટલે એણે કાન સરવા કર્યા ને એણે દલેને બોલતા સાબળ્યા હેડમાસ્તરે કંઈ બોલ્યા નહિ પશુ એમના પ્રુબ ઉપર કંઈક દયાની લામણી જેવું દેખાયું ને તેથી દલેએ, 'સાહેબ, એને જો છૂટો કરવો જ હોય તો એને જીવરામને નહિ પશુ મારા પમારમાંથી પેસા કાપી એને પમાર આપજો,' હિંમત કરી ઉભા થતા કહ્યું.

'ના, જીવરામ જીવશે ત્યા મુધી એની નોકરી અહીં ચાલુ રહેશે' હેડમાસ્તરનું કંઈક હલ્લ પશુ પીગળ્યું. દલે ભારતર બહાર આવ્યા અને જીવરામ જાણે એમને વળગી પડ્યો, 'હું નહોતો કહેતો કે પરજી એ એક જ ઊકરાં મારે નથી, મારે તો બધા ઊકરા છે?' જીવરામ દલેને કહ્યું. દલેએ એની સામે જોયું... જીવરામની નિસ્તેજ આંખોમાંથી આસુનાં ટીર વહેતી હતી!

—સા. ૨૦૦૬

(જીવન માધુરીમાંથી)

કર્તવ્યપરાયણતા

૧૯૪૯માં આસામ અને ભારત વચ્ચે રેલવેલાઈન નખાતી હતી. ૨૫ વર્ષના બાળને એ લાઈન જેમ બંને તેમ જલદી પૂરી થાય એ બાબત વધારે ચિંતા હતી. તેમજ અધિકારીઓને સંદેશો મોકલાવ્યો : '૧૯૪૯ના અંત પહેલાં લાઈન પૂરી થઈ જવી જોઈએ.' આ સૂચના પાકીરતાને એ વખતે વેદા કરેલી ટેલેગ્રાફ સરકારી યુક્તેલીએને ધ્યાનમાં લઈને આપવામાં આવી હતી. સરદારને કુકમ એટલે પત્થરની લકીર. કામ ધમધોકાર, રાત ને દિવસ ચાલવા લાગ્યું. એક રાતે અકસ્માત થયો : નદી પર બંધાતા પુલ પર કામ કરતો એક મજૂર પામ અસી જતાં પાણીમાં પડી ગયો, તેની પાછળ ટુરત જ બીજા મજૂરો પશુ તેને બચાવવા કૂદી પડ્યા પરંતુ બચાવી શક્યા નહિ. બીજે દિવસે જીવનનીપર સાહેબ ફરતા ફરતા પુલનું કામ ચાલતું હતું ત્યાં આવ્યા. આગલી રાતે પાણીમાં ગુમ થયેલા મજૂરના શુદ્ધ પિતા-જે મજૂરોને ઉપરી હતો તેની-પાસે આવ્યા અને પોતાનો ખેદ વ્યક્ત કર્યો. શુદ્ધ બોલ્યો. 'સાહેબ, મારો પુત્ર મર્યો તેનું મને દુઃખ જરૂર છે, પરંતુ એથીયે વધારે દુઃખ તો એ વાતનું છે કે આવી કટોકટી વખતે એ દેશના આ મહાન કાર્યમાં વધારે સમય મુધી કામ ન કરી શક્યો.' જીવનનીપર સાહેબ એ શુદ્ધ સામે જોઈ રહ્યા અને એની દેશભક્તિને 'મનમાં જ વંદન કર્યું'.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સાચો અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલિનાં
ઓટોમેટીક કલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- લેડો
- ડ્રસર

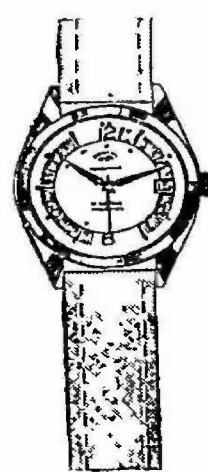
વિગેરે દરેક ભાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

આજકાલની નવીનતા સામાજિક ખબરો

ડેરિવન નામના અમેરિકન ગામના નિઝાગિયાઓએ હમણા કુડકાળો કરી ને લગભગ રૂ. ૨૪૦૦ નેટલી રકમ ભેગી કરી અને દક્ષિણ ભારતના મરકારા ગામની ધરખીતાલને તેમણી બે પથારીવાળા એક નવો વિભાગ બધાવી આપ્યો. ખુશ થઈને મરકારાએ કાપીનું એક મદનિયુ ડેરિવનને ભેટ મોકલ્યું.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ સિવાયની ખાખીની આખી ફુનીયામા પોણાતણ કરોડ નેટલા ટેલીવીઝન સેટ છે. એકલા યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની પ્રજા પાચ કરોડ એવા ટેલીવીઝન સેટ વાપરે છે.

મરમ પાણીના કુવારા પૃથ્વીતુ કાઠીને વણુટે તે કુદરતની જનલે જ બોવા મળતી કરામતોમાની એક છે. ફક્ત આઇસલેન્ડ, ન્યુઝીલેન્ડ અને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમા જ એવા કુવારાની કાંઈક મચુનાપાત સખ્યા છે. હંડા ખુલક આઇસલેન્ડના પાટનમર રેઈક્યા ચિકના અર્ધા નેટલા ધરોને કુદાળા રાખવાનું કામ આવા કુવારા વાટે કુદરતે પુર્ક પાડેલું મરમ પાણી કરે છે.

લગભગ બાર હજાર વરસ પુર્વેના 'નુતન પથ્થર યુગ' દરમીયાન માનવીએ અધેકાને પાળવા માધ્યમે હરો, એમ સાજે છે.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમા હમણો એક શાળા તરીકે ચામેલ બનેલા ઉત્તર અમેરિકા ખડની વાયબ સરહદના અસારકા નામના પ્રદેશની બે લાખ નેટલી વરતીમાથી લગભગ ૪૦,૦૦૦ અરિકમે અને આદવાસી લોકો છે. પ્રાગૈતિહાસિક કાળમા એશીયાથી આવેલા વસાહતીઓના એ વશમે છે.

'યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ' નામની જગતની સકુથી ઝાપી રટીમરે ૧૯૫૯ના ઓક ટોપરમા એટલાટિક મહાસાગર ૩૨૬ મી વાર પાર કર્યો.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમા આશરે ૧૦૦ કલા સમરદાયનો છે તેમાના લગભગ મધા ખીન સરકારી બડાળ ઉપર નબે છે તે ઉપરાંત ખીલ મધા અમેરિકન કલા-મંડળો અવારનાર કલા-કૃતિઓના પ્રદર્શન મોકલતા રહે છે.

સકુથી વધુ જાણીતા અમેરિકન કલા-પ્રદર્શનોમાનું એક ન્યુ યોર્ક સહેર ના પ્રીનિય વિરતારમા સહકની પમથી પર જ મોકલાય છે તે અનેક કલાકારો પોતાની કૃતિઓને ત્યા રાહવારોએ સમઢા રણુ કરે છે. —'મિહાપ'મધી

લ સ સ આ ચા ર

બારડોલી નિવાસી (હાલ જોહાનીજ ખર્ત)ના રવ મનમલાલ નાયુભાઈના સુપુત ચિ નટવરલાલના શુભ લમ બ્યારા નિવાસી શ્રી ગોપાળભાઈ ભગા બાઈની સુપુત્રી ચિ તારાબેન સાથે રવિવાર તા ૮-૫-૬૦ના રોજ જોહાનીસખર્ત મુકામે શ્રી હરીવભાઈ આર્પના હસ્તે વૈદિક વિધિથી મધા હતા એ પ્રસંગે ને ને ભાઈ બહેનોએ હાજરી આપી શુભાકિયો પાઠ્યા છે તે માટે રવ શ્રી મનમલાલભાઈના પિતામી નાયુભાઈ લક્ષ્મીદાસ ત્યા ગોપાળભાઈ આ છાપા દ્વારા સર્વેનો આભાર માને છે.

વેયાલ નિવાસી શ્રી વલ્લભભાઈ ભગાભાઈના સુપુત ચિ પરસોતમભાઈ ના શુભલમ મોકસખર્ત નેર્મ નિવાસી શ્રી દેવાભાઈ વશનજીની સુપુત્રી ચિ નાનીબેન સાથે ૧૫ મે ૧૯૬૦ના શુભ દિને નિરધાર્વા હતા એશુભ પ્રસંગે કુર કુરથી સમા રનેલીએ અને મિત્રો પ્રમુતામા પમલા માડતા નવદ પતિને આશિર્વાદ આપવા માટે પધામી હતા તેમજ આ બન્ને પક્ષ આ છાપા દ્વારા નમ્રાર માને છે.

સ્વદેશી સ્ત્રીકાર : ડી. કાનજીભાઈ નેમર્મ ૨-૨-૦ નાયુભાઈ લક્ષ્મીદાસ ,, ૧-૨-૦ ગોપાળભાઈ ભગાભાઈ ,, ૧૦-૬ વલ્લભભાઈ ભગાભાઈ વેયાલ ૨-૨-૦ દેવાભાઈ વશનજીભાઈ મોકસખર્ત નેર્મ ૨ ૨-૦

અખસ્તાન ડરખનની કે દરિયાબાની જાણીતી વેપારી પેટીના ખેતસી દરિયાઈ હુક માદગી બાદ, ૮૨ વરમતી ઉંમરે સ્વર્મ વાસ પામ્યા છે પ્રજુ એમના આ તમાને શાંતિ અર્પે.

ડરખનના જાણીતા વેપારી દીનશાના પુત્ર એરમ એજા શુક્રોપર હતા તેઓ હાટ એટકથી સ્વર્મવાસ પામ્યા છે તેઓ પાછળ પતિન અને ત્રણ બાળકો યુધી મધા છે પ્રજુ એમના આમાને શાંતિ અર્પે.

રાતા મુકા મરમ્યા મીકસ એડ નખર એકના રાતા સુમા મરમ્યા નેટ ૩૦ રતલી શુખની થી ૪૫-૦ રોકડેથી અને જયા બધા-કેન્ટેડીના ખાવ માટે તમા પ્રાઇન મેગો અને પોણો માટે લખે. Maarmans (Pty) Ltd P. O Box 26, Phone 128 (Brits, Transvaal)

લગ્ન પ્રસંગે માટે અમને મળો. મુરતી જમણના અને સ્પેસલીસ્ટ છીએ. શ્રી કેપીટનની અમત દેખરેખ નીચે યુનીવર્સના અને રોટેસીયાના ટોપ પક્ષ ભાગમા તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે જન્દાહર હઈશું. કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ (ધી કેનર્નર મીઠાઈ હાઉસ) એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રોટના યુજુપર - ડરખન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

આહુ, લસણુ બબરે ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦. કુકાન હાર માટે ખાંધવાના ન્યુકપેપર બબરે ભાવ, ખટાડા, ફુચી (હાલ), મુકા હાલ મરમ્યા, લુમલા, મુકા ઝીચા (ઝાલા), સોનેરી રખતો ગોળ, ફરેક બતનો મરી મસાલો વિચેરે હમેશા સ્ટોકમા રાખીએ છે. ક્યુરી અને ચેપલી પાન ખનર ભાવ, પોસ્ટલ ઓર્ડર સુરણુ, રતાણુ, આભા હજાર અને લીલી હજારની શોસમ માલ છે. રોટેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બલજબન કોમોના બ્યારરો ઉપર પુર્ક ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ક્યાથી મોકલશું. All prices subject to Market fluctuations. A. KADER & Co., (PTY) LTD. WHOLESALE FRUIT MERCHANTS P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક છુકકોપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એવન્ડ હીંદુસ્તાન અમર ફુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ બનર જમીન માગે મુસાફરી કરવા પર મહા અમારી મારફતે મુર્મોવ કરો. છડગી, આજ, ચોરી, ફુલક, અહરમાત, ખેડખાસ, વિચેરેના વીચા અને ઉતરાનો આપીએ છીએ. ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના મેપડા બનાવવા રેવન્યુ સ્પીચરન્ક સર્વોક્ષેક કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ધર્મોચિતને લખવી બાળતોગા કોઈ પણ કી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાર્ડ્સ એસોસીએશન એરે એરુદ્ધલીયા અને શોર્કલાલ ઈનરપુરન્ક કંપની લીખાઈના પ્રતિનિધ. Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg. Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330016, Johannesburg.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!! એડમ્સ મુદ, ડાઇર્નોચરમ મુદ, વોર્શિય, ડરેશીય એર, સાઈડ બોર્ડ એફીસ ડેક, છુક કેસ, ટેબલ, તલન કીકાયલ ભાચે ખરીદી શકોશો. બને પધારી હાલ લેવા મુકથી નહી. —એકસ, ટેબલ અને કીચન હરેચર— ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર માવ છે તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ વાર રહે છે માત રોહા બાવોના પ્રાઈસ ઘીર ધવાનો અને વેપા આજલ વધારો. L. MISTRY 51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG. PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press (Private) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal